

Sosyalist Cumhuriyet

Türkiye Komünist Hareketi yoluna büyüyerek devam ediyor S.16

AKP'nin ekonomi balonu patladı, ekonomik kriz kapıda! Seçimlerden sonra fatura emekçilere ödetilecek!

BU DÜZEN DİKİŞ TUTMAZ!

PUSULA Sol nedir?

Anti-emperyalist olmadan sol olunmaz

7

Sol tarihi bir sınavdan geçerken...

8

Eşitlik olmadan sol olmaz!

9

Sadece sol devrimcidir

10

TKP'den geçenler, TKP'nin geçemedikleri...

■ **Aysel Tekerek**

Türkiye sosyalist-komünist hareketinin, ülkenin cumhuriyet tarihi boyunca, girdiği kavganın bir bölümü de kaçınılmaz olarak düzen solu ile verilmiştir.

İlk olarak TKP'nin kuruluşu ile ci-simleşen, TİP ile sosyalizmin toplumsal bir seçenek haline gelmesiyle ete kemiğe bürünen, 1960 ve 70'li yıllarda devrim arayışında önemli ve özel bir yerde duran, 1980 darbesi ve SSCB çözülüşü sonrasında inadı ve kavgayı geriye çekmeyen bir geleneğin ülkenin solu ile verdiği kavganın özünde aslolarak iktidar perspektifi vardır. Geriye kalanlar bu kalın çizginin ince ayrıntılarıdır.

1920 yılında TKP kurulurken, ülke koşullarını analiz ederken, altında, Anadolu'nun sosyalizme açık olduğu ve bunun örgütlenebilir olduğu fikri yatmıştı. O zaman bu çıkışa yan bakanlar, ütöpik bulanlar vardı, fakat tehlikeli akım olarak görenler işi ciddiye almışlardı çoktan. TKP'nin ilk önder kadrosu tasfiye edilmiş ama kendisi asla tasfiye edilememişti.

1960'lı yıllarda TİP kurulduğunda, sosyalizmin sesi, başka seslere karışmadan ilerlemiş, TİP, haklılığı, siyaseti, sınıf ile kurduğu bağlarla sosyalist ideolojiyi güçlendirmişti.

Sosyalist hareket içinde farklı mücadele yöntemleri izleyenler, Sovyetler Birliği'ni düşman görenler, hareketçiliği başa yazanlar, işçi sınıfının öncülüğünü kağıt üzerinde görenler de çıktı. Ancak partili gelenek, tarihsel görevlerinden vazgeçmedi, sosyalizmi geriye çekmedi ve işçi sınıfının tarihsel mücadelesini hep başa yazdı.

Sonra faşist darbe geldi. SSCB çözüldü. Ortaya yeni teoriler de döküldü. Teori ve pratiği rafa kaldıranlar da oldu. Artık kavga umut, haklılık, irade üzerine veriliyordu. Belki de en zoru buydu. Dönenler ve duranlar burjuvazinin mutluluğundan daha tehlikeli daha zorlayıcıydı. Zorlandı, zorlandı ve bu dönem de bitti. Çizgi devam edenler ile etmeyenler arasında çekildi.

90'lı yıllarda devam edenlerin seçtiği farklı yolların kırılmaları, yamaları hemen kendini gösterdi. Aşamacılık, kimlikçilik, liberalizm, demokratizm ne ararsan vardı. Ama devrim, sosyalizm dersin, işte o, bu cenah için çok uzaklara atılmış, TKP geleneği için ise yolun kendisi ile kısaltılması arasında fark kalmamıştı. O yolda tek başına yürüyen TKP,

kendi yolunu açmış, umut, ısrar ve inat her geçen gün belirginleşen haklılık ile daha fazla buluşmaya başlamıştı. Kavga bu defa çok boyutlu veriliyordu. Ne 70'li yıllardaki devrim arifesi psikolojisi vardı ne de güçlü toplumsal sol örgütler. Ama ideolojik sapmalar, yeni kavramlar ve siyasi önermeler önce iktidardan vazgeçme halinin giderek sosyalizmden vazgeçme noktasına getirmiş oldu; ülke solu sağa kaymıştı...

Yakın tarih ise ortada. 16 yıllık bir AKP iktidarında ülke solu nasıl bir sınav verdi diye sorarsanız şu gerçekleri karşınızda bulursunuz.

1. "AKP'ye bir bakalım ne çıkacak?" diyerek asgari kavgayı dahi rölantiyeye alanlar haksız çıktı. AKP'yle ilk günden itibaren kavgaya tutuşan gelenek haklı çıktı.
2. 2010 referandumunda sol artıklarının "Yetmez Ama Evetçiler"i haksız çıktı. 2010 referandumunda boykot diyenler, AKP'ye kazandırdı. Sosyalist Blok'un Hayır'ı sağla, AKP ile hesaplaşma yolunu açtı.
3. AKP'nin Kürt ya da barış açılışının tüm aktörleri AKP'yi güçlendirdi. Ülkeye "onursuz bir barış" adahi gelmedi. AKP'nin takiyeciliğine karşı taktik geliştirenler yerine ilke-

sel bir mücadele örenler haklı çıktı.

4. Ergenekon operasyonlarında "yeminler birbirlerini" diyenler cumhuriyetin tasfiyesi yoluna körleşerek bakarken, gözünü açıp sürecin daha da Doğu'ya gelmesini bekleyenler, Sivas'ın doğusundaki Ergenekon'u işaret ederek, kapalı desteklerini açığa çıkararak, AKP'yi meşrulaştırdı. O dönemde ülkenin felaketin eşiğinde olduğunu söyleyerek, düzenin tüm ayaklarına vuran gelenek haklı çıktı.

AKP bu 16 yıl boyunca, diktatörlüğünü sadece kendi yeteneği ve sermaye desteği ile değil aynı zamanda ülke solunun verdiği bu kötü sınav ile de tesis etti.

Peki şimdi zamanın ruhu "zararın neresinden dönersek kar ederiz" cümlesinde mi yatmaktadır?

Sanırsanız bu kadar basit değil.

Bir kere, yukarıda yazılanların bir kısmında hata yaptıklarını söyleyenler ironik olarak, Hasan Cemal, Oya Baydar, Cengiz Çandar gibi liberaller...

Ülkenin sol ya da öyle olduğunu söyleyen öznelerine bakarsanız, ortalık, "sor bakalım neden yaptım" siyasetinden hala geçilmiyor. Ve hatta, AKP'nin ıslahından vazgeçilemiyor, yeni barış

açılımı özlemleri dahi gizlenemiyor.

İdeoloji ve teori, siyaseti belirliyor. Ülke solunun 80 sonrasında şekillendiği kap halen varlığını koruyor.

Ancak, bu kapta şekillenmemiş olup, yukarıda özetlenen sürecin hep haklı yanında olanların kap değiştirmesine ne demeli?

Bir dönem TKP Genel Başkanlığı yapmış Erkan Baş'ın ve onlarca üyenin, çok değil üç sene önce altına imza attıkları metinlerin şimdi tam tersini yapmalarının siyaset dilinde onlarca karşılığı var. En basitinden bir ilkesizlik hali almış başını gidiyor... Yakışmıyor diyeceğim ama işte insan hep kendine yakışanı giyiyor. Moda bu...

TKP kapısından içeri girmek, her zaman düzenin farklı seçeneklerine şerbetli olmak anlamına gelmez. Bu genel başkanlar için de böyledir. Zaman eleyicidir, sınavıcıdır. Nefesini tüketenler, kendini, hiç anlamadan bu geleneğin dışında bulur. TKP tarihinde bu ilk örnek değil ama son örnektir. Düzen solunun kopardığı bundan ibaret olacaktır. Saflar netleşmiştir.

TKP geleneği vazgeçmez, TKP geleneğinden vazgeçenler varsın geçsin. Varacakları yeri en iyi biz biliriz.

Fransız topçusu Suriye'nin Deyr ez Zor kentine yerleşti

Suriye'nin kuzeyinde mandacılık arayışına tam gaz devam

Ülkemizde herkes 24 Haziran'da yapılacak seçimlere kilitlendi. Ancak geçtiğimiz aylarda iç siyaseti de oldukça yüksek düzeyde meşgul eden Suriye gündemindeki gelişmelere olanca hızıyla devam ediyor. Bir taraftan Suriye'deki meşru iktidar mevzilerini ilerletirken, diğer yandan emperyalist ülkeler de Suriye politikalarından geri atmıyor

Geçtiğimiz aylarda Suriye'nin başkenti Şam'ın Doğu Guta bölgesinde cihatçı örgütlerin egemenliğini kıran Suriye ordusu son bir ay içerisinde de yine cihatçıların kontrol ettiği çeşitli bölgeleri ele geçirdi. Suriye'de yaklaşık yedi yıldır devam eden ve emperyalistlerin cihatçıları hareketlendirmesi ile başlayan savaşın son aylarındaki gelişmeler emperyalist ülkelerin planlarını bozucu nitelikte oldu.

Buna karşılık, başta ABD ve Fransa olmak üzere Suriye'deki çatışmalarda birinci elden rol alan emperyalist ülkeler, Suriye'nin kuzeyinde Kürt siyasi hareketi ile yaptıkları ittifaktan istifade ederek planlarını gerçekleştirmeye çalışıyor. Son bir ay içerisinde ABD'nin Suriye'deki yirmi ikinci askeri üssünü açması ve Fransa'nın Deyr ez Zor kentine IŞİD'e karşı mücadele bahanesiyle topçu birliklerini yerleştirmesi bunun göstergesi olarak görülmeli.

Bunlarla birlikte İsrail de bu süre zarfında boş durmadı. Doğu Guta'daki çatışmalar devam ederken ABD'nin kimyasal silah bahanesiyle Suriye'nin başkentine yaptığı füze saldırısından sonra İsrail'in yaptığı saldırı da bunun örneği olarak ortaya çıktı. Aynı zamanda ABD'nin Kudüs'ü İsrail'in başkenti ilan etmesiyle başlayan provokatif süreçte ve daha öncesinde Filistinlilerin "Toprak Yürüyüşü"nde İsrail'in Filistinliler'e dönük katliamları da Suriye'yi sıkıştırmanın bir yolu olarak görülmeli.

Suriye ordusu topraklarını geri alıyor, emperyalizm diğer bölgelere yerleşiyor

Şam'ın Doğu Guta bölgesinin ele geçirilmesinden sonra, Suriye Devleti'nin hedefinde olan Şam ve Humus kentlerinin Yermuk, Kalamun, Cobar gibi önemli yerleşim bölgeleri de geçtiğimiz birkaç hafta içerisinde cihatçı örgütlerin elinden alındı. Suriye ordusunun büyük bir taarruz ederek cihatçıların egemenliğini kırdığı bu bölgelerde sivillerin tahliyesi için azami özenin gösterildiği biliniyor. Bunlarla birlikte Suriye ordusuna teslim olan cihatçı militanlar da otobüslere bindirilerek şu an Türkiye'nin gözetimi altında olan İdlib'e gönderildi.

Özellikle Şam ve Humus'ta elde edilen bu kazanımlar, emperyalist ülkeler açısından yenilir yutulur cinsten değil. Bunun karşılığında ise ABD ve Fransa Suriye'nin kuzey ve doğusundaki askeri örgütlenmesini güçlendirerek hem buralarda daha yerleşik bir karakter kazanıyor, hem de bölgedeki politikaları için güç tazelemeye çalışıyor.

Gerek Lübnan da Hizbullah'ın seçimlerde başarı kazanması, gerek bölgedeki İran etkisinin varlığını sürdürüyor olması ve bunlardan daha önemlisi Suriye'de emperyalizm beslemesi cihatçı çetelere karşı yürütülen direnişin kazanımlar elde etmesi emperyalizmi bu adımları daha sık ve güçlü atmaya zorluyor.

Bilindiği üzere Suriye'nin kuzeyinde politik ve askeri varlık gösteren Suriye Demokratik Güçleri (SDG) emperyalizm işbirlikçiliğinin temel unsuru olarak işlev görüyor. IŞİD'e karşı mücadele bahanesiyle emperyalizm işbirlikçiliğini meşrulaştırmaya çalışan SDG'nin ana omurgası ise PKK'nın Suriye'deki askeri örgütlenmesi olan YPG tarafından oluşuyor. Suriye ve Irak'ta büyük darbeler aldığı söylenen IŞİD ise yeniden hortlaması muhtemel bir özne olarak

propaganda ediliyor. Emperyalizm de bu tehdidi kullanarak bölgedeki varlığına devamlılık katıyor.

Suriye'nin son haftalardaki başarılarına karşı emperyalizmin yaptıkları ise az buz değil. SDG'ye daha fazla silah yardımı yapan ABD aynı zamanda Deyr ez Zor'da iki askeri üs daha açarken, Fransa da topçu birliklerini buraya yerleştirdi.

ABD Suriye'yi bölme, Fransa mandacılık peşinde

Mayıs ayında yaşanan bu gelişmeler emperyalizmin bölgedeki ve Suriye'deki planlarını göstermesi açısından önem taşıyor. 2011 itibariyle cihatçı örgütler aracılığı ile Suriye'ye müdahale eden emperyalizm, 2014 itibariyle at değiştirmiş ve IŞİD'e karşı mücadele adı altında Suriye'deki Kürt siyasi hareketi ile işbirliğine girerek Suriye'nin kuzey ve doğu bölgelerine yerleşmişti. ABD'nin bu yerleşimi Suriye'nin bölünmesi planları ile eş tutulurken, Fransa'nın son aylardaki hamleleri ise 20. Yüzyılın başındaki emperyalist yayılmacılığın ve sömürünün adı olan mandacılığı hatırlatması açısından manidar.

Emperyalizmin Mayıs ayındaki Suriye icraatları

ABD, Suriye'nin kuzeyindeki Deyr ez Zor kentinde yeni bir askeri üs daha kurduğu öğrenildi. SDG Deyr ez Zor bölgesi basın sorumlusu Mehdi Kobani, ABD'nin Deyr ez Zor kenti kırsalında bir askeri üs daha kurmaya çalıştığını söyledi. ABD'nin Deyr ez Zor'da 2, Suriye kuzeyinde ise 20 askeri üssü var. (16 Mayıs 2018)

Bir SDG yetkilisi ABD'nin Deyr ez Zor operasyonu nedeniyle dün kendilerine zırhlı araçlar ile ağır silahlar gönderdiğini belirterek "ABD, Deyr ez Zor operasyonu nedeniyle bize 200 turla zırhlı Hummer araçları ile ağır silahlar gönderdi. Silahlar ve zırhlı araçlar Kürdistan bölgesinden (Kuzey Irak) karayoluyla Semelka Sınır Kapısından sokuldu. Oradan da turlarla Deyr ez Zor doğusuna bırakıldı. Deyr ez Zor operasyonu devam ediyor. Operasyon için daha çok silaha ihtiyacımız var" dedi. (18 Mayıs 2018)

SDG'ye bağlı Deyr ez Zor Askeri Meclisi Genel Komutanı Ahmed Ebu Hewla, Fransız askerlerinin Deyr ez Zor'da bulunduğunu doğrulayarak, askerlerin IŞİD ile mücadele kapsamında kendilerine topçu desteğinde bulunduğunu söyledi. Suriye'nin kuzeyinde, SDG'nin elindeki bölgelerde toplam 250 Fransız askeri bulunuyor. Kobani'de Fransız askerlerine ait bir merkez de bulunuyor. Fransa'nın Kobani, Menbiç, Tabka, Rakka ve Deyr ez Zor'da askerleri bulunuyor. (21 Mayıs 2018)

ABD öncülüğündeki koalisyon güçleri Suriye'nin kuzeyindeki Menbiç kentini ziyaret ederek, Menbiç Askeri Meclisi'nden yetkililerle görüştü. SDG'ye bağlı Menbiç Askeri Meclisi Genel Komutanı Ebu Adıl, koalisyon askerleriyle yapılan toplantıda koalisyon güçlerinin kendilerine Menbiç'i savunacakları yönünde söz verdiğini söyledi. (22 Mayıs 2018)

CHP'nin sağa kayışı sürüyor

CHP'nin 24 Haziran korsan seçimleri için hazırladığı milletvekili aday listesi yayımlandı. Ancak aday listesi hem sosyal medyada hem de CHP üyeleri ve seçmeninde ciddi rahatsızlıklara neden oldu. Listede yer alan isimlere bakıldığında bu durumu malumun ilanı olarak okumak mümkün

Düzen solunun AKP'nin "yeni Türkiye"sine eklemelenme çabalarına, sağa kayışına çok uzun süredir tanıklık ediyoruz. Ancak ve ne yazık ki CHP'nin sola dair nüveler taşıdığına yönelik umut bir kısım sol tarafından kısmen devam etmekte.

"Abdullah Gül'e karşı çıkan herkes tasfiye oldu"

CHP, cumhurbaşkanı adayını açıklamadan önce Abdullah Gül ismi gündeme gelmişti. Öyle ki "Millet İttifakı"nın aday olarak bile kulis yapıyordu ve doğruluk payı oldukça yüksekti. Olmadı. Ancak CHP bu tartışma ve ittifak ile beraber tercihini iyice netleştirmiş oldu: Topyekûn sağa kayış.

Açıklanan listede geçmiş dönemde milletvekilliği yapan 50 isim liste dışı kaldı. Liste dışı kalan Trabzon milletvekili Haluk Pekşen bu duruma yönelik şu açıklamayı yaptı: "Gül'ün adı ilk ortaya çıktığında karşı çıkanlardan biri de bendim. Bana üç ay önce, 'Gül'ün adaylığına karşı çıkma, milletvekilliğinden olursun' uyarısı geldi. Aldırmadım. Katıldığım televizyon programlarında karşı olduğumu söylemeye devam ettim. En son bir ay önce bir uyarı daha oldu. Ancak ben ısrarla karşı olduğumu kamuoyu önünde söylemeye devam ettim. Gördüğüm tablo şu: Benimle birlikte, Gül'ün Cumhurbaşkanlığı adaylığına itiraz eden kim varsa liste dışı kalmıştır."

Elbette Abdullah Gül bu tablonun oluşmasında tek kriter olamaz. Ancak görünen o ki, CHP, sağcılaşma uğruna tasfiyeyi reva görmüş.

Aday listesinde ilk etapta, milletvekillerinden Ali Şeker, Barış Yarkadaş, Eren Erdem, Necati Yılmaz, Musa Çam gibi isimlerin de ismi çizilmişti. Ancak Yarkadaş, Şeker ve Erdem saatler sonra tekrar listede yerini aldı. Şubat ayında yapılan Parti Meclisi seçiminde "Sol Cesaret" grubunda yer alan İlhan Cihaner, Zeynep Altıok, Niyazi Nefi Kara, Şenal Sarihan, Tur Yıldız Biçer ve Gaye Usluer gibi birçok isim de milletvekili listesinde yer alamadı. Profesör İbrahim Kaboğlu ise alt sıralardan aday. Adaylık başvurusunda bulunan Melda Onur ve İrfan Değirmenci de listeye giremeyenler arasında.

CHP'nin Cumhurbaşkanı adayları olan Muharrem İnce'nin yaklaşık 14 vekilden oluşan ekibinden ise listeye sadece Emre Köprülü, Yaşar Tüzün ve Tanju Özcan girebildi.

Değersizleştirme siyaseti

Düzen siyasetinin iyice sağa kaydığı bir tabloda birçok sol özne garip bir şekilde sınıf siyasetini terk ederek nesnel durumun ihtiyaçları üzerinden kendini kurtarma peşinde. Bunu bir kenara not edip geçelim. Dikkat edilirse CHP çok uzun süredir sol/sınıf siyasetini bir kenara attığı için yaptığı hamleler de nesnel duruma çözüm üretme(!) noktasında kalıyor. Kâh 15 milletvekilini gerici İP'ye gönderip geri çağırabiliyor, kâh gerici-faşist partilerle ittifak kurup gerici-faşist ittifaka alternatifmiş gibi kendini gösterebiliyor. Tabii bütün bunlar yapılırken aslında siyaset ve bununla beraber yıllardır CHP'ye umut bağlayan sol kesimler ve vatandaşlar da değersizleştiriliyor. Burada CHP'ye destek veren solun bir tercih yaptığı-

nı söyleyip geçebiliriz ancak yıllardır Alevilerin, işçilerin, kadınların, gençlerin, aydınların taleplerine cevap üretmesi için seçim dönemlerinde halkın gözünü boyamaktan öte geçemeyen CHP'ye, bu değersizleştirme ne demeli?

CHP'nin AKP karşıtlığı ne anlama geliyor?

Sağcılaşmaya büyük bir hevesle devam eden CHP, her ne kadar AKP karşıtı bir çizgideymiş gibi kendini konumlandırmaya çalışsa da ortada büyük bir kandırmaca olduğu görülüyor. Haziran Direnişi'nden 16 Nisan referandumuna kadar geline süreçte toplumun AKP'ye olan öfkesinin dinmediğini bilen CHP, bu öfkeyi soğurmak için halkın temsilcisi kılığına bürünmüştü. Hesap sorulacaksa halk değil, CHP sorardı! Peki CHP neyin hesabını soracaktı? Öfkenin tek başına Erdoğan'a evriltildiği bu tarz AKP'nin şimdiye kadar yaptıklarının üstünü örtme çabasından başka bir şey değildi. AKP'de cisimleşen gerici, piyasacılık, işçi düşmanlığı ve emperyalizme bağımlılık 16 yıldır hükümette yer alanları aklayamaz. Dolayısıyla karşıtlık bu başlıklar üzerinden şekillenmedikçe AKP'ye ya da Cumhuriyet İttifakı'na karşı nasıl bir alternatif olunacaktır. Hele ki bunu aynı ideolojiye sahip, aynı tarihsellikten gelen, aynı ilkelere sıkı sıkıya bağlı olanlarla yapmaya karar verdyseniz... Kimse halkı kandırmasın! Bugün ülkenin zorunlu ihtiyacı haline dönüşen ve halka nefes aldırarak tek hat aydınlanmacılık, kamuculuk ve bağımsızlık temelinde yükselen sosyalist mücadeleden ötesi değildir.

Peki listede kimler var?

"Emanet" vekiller listede

Hatırlanacağı üzere geçtiğimiz ay CHP mecliste grup kurması için İP'ye 15 milletvekilini "emaneten" göndermişti. Milletvekilleri görevlerini tamamladıktan sonra tekrar partilerine geri döndüler ve bu isimlerin fedakarlıkları da karşılık buldu. 15 isme milletvekili aday listesinde yeniden yer verildi.

Saadet Partisi ile yola devam...

CHP'de 24 Haziran korsan seçimleri için Saadet Partisi'ne kontenjan olarak ayrılan iller ve sıraları da belli oldu. Listede Saadet Partisi için İstanbul, Kayseri, Konya, Samsun ve Trabzon'da kontenjan ayrıldı.

Baykal yine sahnede

Türkiye cumhurbaşkanlığı seçimlerini konuşurken özellikle CHP'de Abdullah Gül ismi en çok konuşulan isimlerden biri olmuştu. Deniz Baykal'ın Gül için "%49'un aday olabilir söyleminin bu durumun önünü açtığını da biliyoruz. CHP'nin sağcılaşma hamlesinde önemli bir rol oynayan Baykal yine listelerde ve Antalya birinci sırada yerini aldı. Görünen o ki sağcılaşmaya kayarken Baykal'a olan ihtiyaç da artıyor.

AKP kurucusu listede

AKP kurucularından olan ve eski Başbakan Yardımcısı Abdüllatif Şener de CHP'nin adaylarından. Sözde AKP-MHP ittifakına karşı alternatif yaratan CHP aynı zihniyeti devam ettirmeye de kararlı. Şener, Konya'dan birinci sıra milletvekili adayı. İkinci sıra ise SP'nin adayları ile doldurulmak üzere boşta bırakıldı.

Bekaroğlu yerini korudu

Refah Partisi'nin kapatılmasından sonra Fazilet ve Saadet Partisi'nde "siyasi kariyerini" sürdüren Mehmet Bekaroğlu, SP Genel Başkan Yardımcısı olduğu dönemde istifa etmişti. Ardından tekrar SP'ye dönen ancak sonrasında yeniden istifa ederek HAS Parti'ye geçen Bekaroğlu, sonrasında tekrar SP'ye dönüş yaptı. SP'den üçüncü ve son kopuşundan sonra CHP'ye geçen Bekaroğlu, uzun süredir CHP'de Genel Başkan Yardımcısı olarak görev alıyor.

İlhan Kesici yeniden...

ANAP kökenli olan ve 1980 öncesinde ODTÜ Öğrenci Temsilcileri Konseyi seçimlerine, ülkücülerin adayları olarak katılan İlhan Kesici de İstanbul listesinde yer buldu.

AKP'nin ekonomi balonu patladı, ekonomik kriz kapıda! Seçimlerden sonra fatura emekçilere ödetilecek!

Bu düzen dikiş tutmaz!

Kriz sistemin doğasında var

Ülke ekonomisi, AKP'nin bütün şişirmesine rağmen, SOS veriyor. Doların ani yükselmesi sonrası düzenin ifadesiyle "piyasalarda" görülen panik havası adım adım büyük bir ekonomik krizin ayak sesi gibi. Doların yükselmesi son kertede bir sonuç. Kapitalist ekonominin doğasında bulunun krizin belirtileri 16 yıllık AKP iktidarında görülmeye başlıyor. AKP iktidarının sermaye sınıfını ve uluslararası tekelleri memnun etmeye kurulu ekonomi politikalarını sonuçları açığa çıkıyor.

Dışa bağımlı ekonomi

Türkiye ekonomisinin dışa bağımlı olması kaynaklarının ve değerlerin emperyalist tekeller tarafından sömürülmesi demek. Emperyalist tekeller ve finans kapital, Türkiye ekonomisini ahtapot gibi sarmış durumda. Türkiye'de faizler üzerinden büyük karlar eden tekeller bugün hep bir ağızdan "merkez bankasının" bağımsızlığını özel olarak vurguluyorlar.

Erdoğan faizin inmesini niye istiyor

Özel olarak inşaat sektöründe yaşanan daralma ve neredeyse durma noktasına gelen durum, Erdoğan tarafından faizlerin inmesiyle açılmaya çalışılıyor. Ancak faizlerin inmesi, özellikle dünya finans kapitalin çıkarlarına aykırı bir durum yaratıyor. Ama öte yandan demir-çelik başta olmak üzere inşaat sektörünün imalat mallarının dolara endekli olması başka bir kriz nedeni.

Fatura emekçilere ödetilecek

24 Haziran seçimlerinin önceye alınması olası bir ekonomik kriz öncesi AKP'nin önlemi. Ancak ekonomik krizin ayak sesleri seçimlerden önce karşımızda. Her ekonomik krizin aşılmasında fatura en başta emekçilere çıkarılacak. Krizin faturasını patronlar ve emperyalist tekeller değil emekçiler ödeyecek. Seçimlerden sonra hangi parti iktidar olursa olsun kemer sıkma politikası halkımızın önüne konacak.

İnşaat sektöründe büyük düşüş

Başbakan Binali Yıldırım'ın geçtiğimiz günlerde konut sektörünü canlandırmak için kampanya başlatacağını açıklamış, ardından birçok banka konut kredisi faizlerinin yüzde 1'in altına indirme kararı almıştı.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) yapımına başlanacak olan inşaatların durumunu gösteren yapı ruhsatlarıyla ilgili açıkladığı veriler de, sektördeki büyük daralmayı rakamlarla ortaya koydu. TÜİK'in ocak-mart dönemine ilişkin açıkladığı yapı izin istatistiklerine göre, bu yılın ilk çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine kıyasla belediyeler tarafından yapı ruhsatı verilen bina sayısı yüzde 23,5, yüzölçümü yüzde 32,9, değeri yüzde 19,8, daire sayısı yüzde 41,9 düştü.

Söz konusu dönemde yapı ruhsatı verilen binaların toplam yüzölçümü 30,8 milyon metrekare oldu, bunun 15,3 milyon metrekaresi konut, 10 milyon metrekaresi konut dışı alanlar ve 5,5 milyon metrekaresi ise ortak kullanım alanları olarak hesaplandı.

Kullanma amacına göre 19,9 milyon metrekare ile en yüksek paya iki ve daha fazla daireli ikamet amaçlı binalar sahip oldu. Bunu 2,9 milyon metrekare ile kamu eğlence, eğitim, hastane veya bakım kuruluşları binaları izledi.

Yapı sahipliğine göre, özel sektör 23 milyon metrekare ile en büyük payı aldı. Bunu 7,5 milyon metrekare ile devlet sektörü ve 0,4 milyon metrekare ile yapı kooperatifleri takip etti. Daire sayısına göre ise toplam 135 bin 521 dairenin 119 bin 195'i özel sektör, 15 bin 36'sı devlet sektörü ve bin 290'ı yapı kooperatifleri tarafından alındı.

Özel sektörün yurt dışı kredi borcu 245 milyar doları aştı

Özel sektörün mart sonu itibarıyla yurt dışından sağladığı kısa vadeli kredi borcu 18.6 milyar dolar, uzun vadeli kredi borcu ise 5.5 milyar dolar artarak 226.8 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Böylece toplam borç 245.4 milyar doları aştı.

Özel sektörün yurt dışından sağladığı kredi borcu gelişmeleri incelendiğinde, 2017 sonuna göre uzun vadeli kredi borcu 5.5 milyar dolar artarak 226.8 milyar dolara, kısa vadeli kredi borcu da (ticari krediler hariç) 401 milyon dolar artarak 18.6 milyar dolara yükseldi.

Borçluya göre dağılıma bakıldığında, uzun vadeli kredi borcuna ilişkin olarak, bir önceki yıl sonuna göre bankaların kredi biçimindeki borçlanmaları 98 milyon dolar azalırken, tahvil ihracı biçimindeki borçlanmaları ise 1.5 milyar dolar artışla 31.8 milyar dolar oldu.

Aynı dönemde, bankacılık dışı finansal kuruluşların kredi biçimindeki borçlanmaları 376 milyon dolar artarken, tahvil stoku ise 2 milyon dolar artışla 4.4 milyar dolar seviyesine yükseldi.

Söz konusu dönemde, finansal olmayan kuruluşların kredi biçimindeki borçlanmalarının 3.6 milyar dolar arttığı, tahvil stokunun ise 507 milyon dolar artışla 7.4 milyar dolar seviyesinde gerçekleştiği gözlemlendi. Kısa vadeli kredi borcuna ilişkin olarak ise, 2017 yıl sonuna göre bankaların kredi biçimindeki borçlanmaları 214 milyon dolar azalışla 12 milyar dolar, finansal olmayan kuruluşların kredi biçimindeki borçlanmaları ise 694 milyon dolar artışla 3.9 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti.

Bir yıl içindeki anapara geri ödemesi 69.1 milyar dolar

Alacaklıya göre dağılım incelendiğinde, uzun vadeli kredi borcuna ilişkin olarak, mart sonu itibarıyla tahvil hariç özel alacaklılara olan borç, bir önceki yıl sonuna göre 3.3 milyar dolar artarak 156.6 milyar dolara yükseldi.

Kısa vadeli kredi borcuna ilişkin olarak ise, tahvil hariç özel alacaklılara olan borcun bir önceki yıl sonuna göre 549 milyon dolar artarak 18 milyar dolar seviyesine çıktı.

Döviz kompozisyonuna bakıldığında,

226,8 milyar dolar tutarındaki uzun vadeli kredi borcunun yüzde 58,8'inin dolar, yüzde 34,9'unun euro, yüzde 4,6'sının Türk lirası ve yüzde 1,7'sinin ise diğer döviz cinslerinden oluştuğu ve 18.6 milyar dolar tutarındaki kısa vadeli kredi borcunun ise yüzde 49,7'sinin dolar, yüzde 29,3'ünün euro, yüzde 20,6'sının Türk lirası ve yüzde 0,4'ünün diğer döviz cinslerinden oluştuğu görüldü.

Sektör dağılımı incelendiğinde, mart sonu itibarıyla, 226.8 milyar dolar tutarındaki uzun vadeli toplam kredi borcunun yüzde 50,7'sinin finansal olmayan kuruluşların borcu oluşturdu. Aynı dönemde, 18.6 milyar dolar tutarındaki kısa vadeli toplam kredi borcunun yüzde 78,1'ini finansal kuruluşların, yüzde 21,9'unu ise finansal olmayan kuruluşların borcu olduğu görüldü.

Özel sektörün yurt dışından sağladığı toplam kredi borcu, mart sonu itibarıyla kalan vadeye göre incelendiğinde, 1 yıl içinde gerçekleştirilecek olan anapara geri ödemelerinin toplam 69.1 milyar dolar olduğu gözlemlendi.

DİSK-AR: Gerçek işsiz sayısı 6 milyon 327 bin kişi

DİSK-AR, TÜİK tarafından açıklanan Hanehalkı İşgücü Araştırması ile SGK'nın açıkladığı sigortalı verilerini karşılıklı değerlendirmesi ile "gerçek işsiz sayısının 6 milyon 327 bin kişi olduğuna" dikkat çekti.

DİSK-AR tarafından yapılan açıklamada, "TÜİK tarafından açıklanan dar tanımlı işsizlik oranı geçen yılın aynı dönemine göre 1.8 puan azalarak yüzde 10.6 olarak açıklandı. Geniş tanımlı işsizlikte ise ümitsiz olanların sayısı 668 bin olarak açıklanırken, iş aramayıp çalışmaya hazır olanların sayısı ise bir milyon 654 bin olarak hesaplandı" denil-

di ve şu değerlendirme yapıldı:

"Geniş tanımlı işsizlik oranı yüzde 18,6"

"TÜİK verilerine göre dar tanımlı (standart) işsizlik oranı yüzde 10,6, mevsimsel etkilerden arındırılmış işsizlik oranı ise yüzde 18,6 olarak gerçekleşti. Kasım 2017 verilerine göre geniş tanımlı işsiz sayısı 6 milyon 327 bin, geniş tanımlı işsizlik oranı ise yüzde 18,6 olarak hesaplandı. Genç işsizliği yüzde 19 olarak gerçekleşti. Ne eğitim ne istihdamda olan gençlerin oranı yüzde 22,8 olarak açıklandı. Yükseköğrenim işsizliği yüzde 11,4 olarak açıklandı.

Türkiye'nin mart ayındaki cari açığı 4.8 milyar dolar oldu!

Türkiye ekonomisinin cari açığı mart ayında da alarm veremeye devam etti. Bir önceki yılın mart ayına göre 1 milyar 695 milyon dolar artan cari açık beklentilerin üzerinde bir rakamla 4 milyar 812 milyon dolara yükseldi.

Cari açık, ocak-mart döneminde 16.4 milyar dolar olarak gerçekleşirken, on iki

aylık cari işlemler açığı 55 milyar 380 milyon dolar olarak kayıtlara geçti.

Bu arada şubat ayındaki 'açık' 4.15 milyar dolardan 4.52 milyar dolara revize edildi.

Net hata noksan kalemi, mart ayında 2.92 milyar dolar olurken, ocak-mart döneminde kaynağı belirsiz para girişi 3.69 milyar dolar olarak gerçekleşti.

SOL TAVIR

Kurtuluş Kılçer

Düzen

24 Haziran seçimlerine yönelik değerlendirmeler, bugün ne yazık ki siyasal bir yaklaşımdan daha çok aritmetik dört işlemin konusu haline getirildi. Meclis aritmetiği üzerine olasılık hesaplarını, birinci tur taktikleri izliyor. Toplayıp çıkarma, bölme çarpma! Dünya görüşü, program, ideoloji, politik hat ya da tarihsel değerler ayaklar altına alınıyor; burjuva siyasetinin ilkesiz ve pragmatist yöntemleri, 24 Haziran seçimlerinin siyasal anlamının üzerini örtüyor.

Herkes herkesle ittifak kurabilir: Aritmetik dört işlem üzerine kurulan bir siyaset tarzından başka ne beklenebilir ki?

Laiklik talebini duyan var mı? Aritmetik dört işlem üzerinden tescilli laiklik düşmanlarıyla işbirliği yapabilirsiniz, ancak buradan ilerlilik, solculuk çıkaramazsınız.

Emperyalizm bir teferruat gibi. Suriye'nin kuzeyinde onlarca ABD askeri üssünün yanına şimdi de emperyalist Fransa'nın üsleri konuşlanıyor. Kimse'nin umurunda değil. Seçim bildirelerinde emperyalizmin varlığına tek bir atıfta bulunmayanlarla, Suriye'nin kuzeyine NATO yerleşin çağrılarını yapanlarla seçim işbirliği yapabilirsiniz, "NATO'dan çıkacak mısınız" sorusuna "hayır" diyerek açıkça NATO'culuk yapanları sandıkta işaret edebilirsiniz, ancak buradan yurtseverlik, solculuk çıkaramazsınız.

Gümrük Birliği mi? Ekonomik krizden bahsedip de emperyalist tekelere bağımlı kapitalist sisteme tek laf etmeden, "yüzümüzü Avrupa Birliği'ne döneceğiz" diyenlere oy atmaya çağırabilirsiniz. Ya da bir sermaye siyaseti-ideolojisi olan liberalizmi bir sorun olarak görmeyip, aritmetik dört işlem üzerinden Avrupa Birlikçilerle ittifak politikası geliştirerek, kapitalizmin krizlerini bir seçim argümanı olarak kullanabilirsiniz, ama buradan solculuk hele hele kapitalizm karşıtlığı hiç ama hiç çıkaramazsınız.

Sahi biz AKP'ye niye karşıydık? Bilen var mı? Laiklik, bağımsızlık, cumhuriyet, kamuculuk vb. için değil miydi? AB'cilerle, NATO'cularla, sermaye severlerle, tescilli laiklik düşmanlarıyla mı AKP geriletecektik?

AKP'yi burjuva düzenin, sermaye devletinin, kapitalist sistemin "ucube-si, anomalisi, sapması" haline getirerek aslında kapitalist sistemin "normalizasyonuna" hizmet eden bir siyaset çizgisi (liberalizm), bugün muhaliflik adına sol siyaset diye pazarlanıyor. Peki solun görevlerinden birisi ideal kapitalizm arayışı mı?

Dört işlem üzerine kurulan 24 Haziran seçim siyaseti düpedüz bir burjuva siyasetidir. 24 Haziran seçimlerinin siyasal anlamı, liberalizmin aritmetik dört işlemine bugün kurban edilmiştir. Destekledikleri, yol verdikleri, "AKP ile burjuva devrimi tamamlanmıştır" diyerek akıl verdikleri "uyumlu-olımlı siya-

sal İslamcı"lığın "yolundan" saptığını düşünüyorlar. Liberalizmin düzen sorunu yoktur, düzeni rayına oturtma sorunu vardır. Tıpkı emperyalist devletler gibi...

Bugün 24 Haziran seçimlerinin siyasal anlamı, burjuvazi açısından, sermaye devleti açısından, sermayenin ideologları açısından, sermaye aktörleri ve emperyalist merkezler açısından hangi kanattan olursa olsun yeni bir mutabakat arayışıdır. AKP'nin yeniden "düzene" adaptasyonu ya da AKP'siz bir geçiş süreciyle... (Bunun tek taraflı değil karşılıklı bir etkileşimle belirleneceği açık olsa gerek.) Bütün bu süreçlerde belirleyici tek olgu ise emperyalist-kapitalist sistemin objektivizmidir.

Tam da bunun için bugün herkes uyum demektedir.

Burjuvazi uyum istiyor. "Toplumun kutuplaşmasını" ülkenin temel sorunu olarak başa yazıyor. Sermaye sınıfının bütün temsilcilerin ilk söyledikleri budur. Toplumsal uyum, yabancı sermayeyle uyum, ticaret yaptığımız devletlere uyum.

Emperyalizm uyum istiyor. Avrupa Birliği değerleriyle uyum istiyor, ABD Ortadoğu politikalarında uyum istiyor, "stratejik müttefikiz" diyor; emperyalizm, çıkarlarıyla uyumlu bir dış politika istiyor.

Muhalefet uyum istiyor. Bugün AKP karşısına çıkan düzen muhalefetine seçimlerde en çok öne çıkan söyleminin altında "toplumsal uyum ve huzur" bulunmuyor mu? İnce'nin bütün başkanları ziyaret etmesi, Erdoğan ile dertleşmesi nedir? Bizatihi "başkanlık seçimine" katılımın kendisi bu uyum sürecinin ta kendisi değil mi?

Kürt sorununda sizce "uyum" beklentisi, kapitalist sisteme ve emperyalizme "entegrasyon arayışı" hem Türkiye açısından hem de Ortadoğu'da yaşanan gelişmeler açısından çok mu iddialı bir tez olur?

24 Haziran seçimleri, bugün, sonucu ne olursa olsun, AKP eliyle kurulan rejimle ve rejimin hem iç siyaset açısından hem de dış gelişmeler açısından uyum arayışıdır. AKP'nin yarattığı ve çözmesi gereken sorun tam da budur ve düzen muhalefeti de kendisini buradan tanımlayarak 16 yıllık AKP iktidarının yaratmış olduğu sorunu çözme vaadinden başka bir vaat sunmamaktadır.

Evet, düzenin sorunu uyum. Bizimse düzenle sorunumuz var.

Bu düzenle barışmak, bu düzene alışmak, bu düzene boyun eğmek ya da düzenin solu olmak ise bizden bekledikleri.

Boyun eğmek yok.

İşçi sınıfının tarihsel misyonunu, davasını ve iradesini örgütleyenlerin sözü var:

Bu gerici sömürü düzeniyle barış yok!

TÜSİAD uyum programını açıkladı

Patronlar 24 Haziran'da gerçekleşecek baskın seçim öncesinde seçimlere ilişkin beklentilerini açıklamaya devam ediyor. MÜSİAD, TOBB ve TİM gibi patron örgütleri seçimlerde AKP'yi destekleyen bir pozisyon alırken, TÜSİAD baskın seçim kararına ihtiyatlı yaklaşmıştı. TÜSİAD Genel Başkanı Erol Bilecik'in son açıklamalarıyla beraber TÜSİAD'ın 24 Haziran sonrasında "uyum" beklentisiyle yaklaştığı gözlemlendi. Sermaye partilerine seslenen patronlar, seçim sonrası için uyum beklentilerinin ne olduğunun altını çizdi.

Erol Bilecik'in açıklamalarında siyasilerden "pozitif" görüntü çizmeleri beklentisi içinde olduklarını bildirirken, "keyifli bir seçim dönemi geçme" temennisinde bulundu. Bilecik, OHAL koşullarında "adil ve eşit bir seçim ortamının" nasıl olacağı noktasında sessiz kalmayı tercih etti. Öte yandan patronlar ekonomideki "kazanımlarının" korunması gerektiği konusunda ısrarcılar. Patronlar bugüne kadar AKP döneminde büyük kârlar elde ederken, son kur yükselişinde dahi bankalar milyarlarca lira kâr elde ettiğini açıkladı.

Patronlar IMF programı bekliyor

AKP'nin uzun yıllardır sürdürdüğü ve sıcak paraya dayanan büyüme stratejisi, ABD'deki değişikliklerle beraber tıkanıklık yaşarken, patronlar da bu tıkanıklığı aşmanın yolunun "mali disiplin" olduğunu bildiriyor. Erol Bilecik, patronların en büyük sorununun kur ve enflasyon olduğuna dikkat çekerken, özellikle AB ile yürütülen reform sürecinin bu sorunları aşmadaki en önemli araç olduğu konusundaki ısrarını sürdürdü. Sermaye çevreleri artan dış borç geri ödemelerine de dikkat çe-

kiyor. Türkiye'nin 2018 yılında toplam 93 milyar dolarlık dış borç geri ödeme zorunluluğu bulunuyor.

Uluslararası sermaye çevreleri de Türkiye ekonomisi için benzer değerlendirmeleri yaparken, IMF'nin geçtiğimiz aylarda yaptığı "hızlı büyümenin Türkiye ekonomisinde aşırı ısınmaya sebebiyet vereceği" değerlendirmesini patronlar da paylaşıyor. Böylece TÜSİAD, seçimler sonrasında oluşacak siyasi tabloda "IMF direktiflerinin" uygulanması konusunda sermaye partilerine açık çağrıda bulunurken, AKP de seçimler sonrasında benzer bir yönetime gireceğinin sinyalini verdi.

Sermaye partilerinin programı emekçiye düşman

Patronlar teşviklerin sürmesi konusunda da ısrarcı olurken, gerek AKP, gerekse de diğer partilerin programları bu konuda birbiriyle denk. Özellikle dolar kurundaki aşırı yükselişin sermaye çevrelerinde ciddi bir rahatsızlık yarattığı bilinirken, tüm sermaye partileri oluşan mali yükü emekçilerin sırtına yükleme heveslisi.

Bu noktada seçimler öncesinde yapılan harcamaların AKP tarafından seçimler sonrasında kısılacağı sinyali verilirken, emekçilerin tepkisinin önüne de şimdiden geçilmeye çalışılıyor. Ardı ardına yasaklanan grevlere Mersin Soda fabrikası grevinin yasaklanmasıyla yenisini ekleyen AKP, önümüzdeki dönem sermayeye "sözünü" iletmiş oluyor. Öte yandan, emekçiler açısından seçimler sonrasında "çetin" bir dönemin beklendiği ortaya çıkarken, patronların "uyumunun" emekçilerin çıkarlarına aykırı olduğu bir kez daha ortaya çıkmış oldu.

DOSYA: Sol Nedir?

24 Haziran seçimleri yaklaşırken kafalar iyice karışıyor. Burjuva siyasetinde yaşanan ittifakların ve milletvekili aday listelerinin ortaya çıkmasıyla birlikte düzen siyasetinde her şey var. Gericiler, sosyal demokratlar, faşistler aynı listelerde buluşuyor. Ancak bundan daha öte, bugün liberalizmin temsil eden düzen solu, kitleler nezdinde sol olarak görülüyor. Bugün toplumun karşısına sol diye çıkan siyasi aktörlere baktığımızda kimin sol kimin sol olmadığını iyi anlamak gerek. Bunun için bu haftaki Pusulamızı sol kavramına ayırdık. Sol Nedir başlıklı Pusulamızda ilk yazı Zafer Aksel Çekiç imzalı “Anti-emperyalist olmadan sol olunmaz” başlıklı. İkinci yazımız ise “Sol tarihi bir sınavdan geçerken; aydınlanma başlığını taşımak”. Sema Aydın tarafından kaleme alınan yazımızı Evrim Şenöz tarafından yazılan “Eşitlik olmadan sol olmaz” yazısı izliyor. Ve son olarak Orhan Deniz imzalı “Sadece sol devrimcidir” yazısı...

İyi okumalar

Anti-emperyalist olmadan sol olunmaz

■ Zafer Aksel Çekiç

Türkiye’de bir dönem Adalet ve Kalkınma Partisi’nin (AKP) üzerinin emperyalizm tarafından çizildiği söylemiyle geçti. AKP hala bunun tersten kurgulanan “dış güçlerin saldırısı” masasına tutunmaya çalışıyor. Bu süreçte, muhalefetteki düzen partilerinin ve Türkiye solunu en fazla etkileyen ideolojik odaklardan liberallerin dilinde ise “Türkiye’nin uluslararası taahhütleri ile uyumlu olmak” sözleri veya sonuçta Suriye’nin kuzeyinde ABD ile işbirliği halinde sürdürülen Suriye’nin parçalanması siyaseti haline gelen süreci “devrim” olarak pazarlama gayretleri vardı.

Türkiye’de sosyalist solun en kolay unuttuğu mücadele başlığı ise bu çerçevede emperyalizm ve onun bölge planları oldu. IŞİD barbarlığına karşı savaş gibi kolaylıkla meşrulaştırılabilen bir işbirliği aynı zamanda Türkiye’de yürütülmesi gereken laiklik mücadelesinin de sulandırılması anlamına gelecekti. “Bölgedeki seküler güçlerin” kuyruğuna takılmaya hevesli bir sosyalist solun aklına emperyalizm hiç gelmemeye başladı.

Bugün seçimler vesilesiyle bir kez daha sosyalist sol içerisinde AKP’nin gidişi tezleri üzerinden CHP ve HDP ile kurulan “ittifaklar” öne çıkıyor. Uzun bir süredir Kürt siyasi hareketinin ardına dizilen ve Kürt meselesini öne çıkartan sosyalist yapıların arasına Halkevleri ve Halkın Türkiye Komünist Partisi (HTKP) veya yeni adıyla Türkiye İşçi Partisi (TİP) gibi yenileri katılırken Kürt siyasi hareketiyle mesafeli durmaya çalışan Özgürlük ve Dayanışma Partisi’nin (ÖDP) Birleşik Haziran Hareketi (BHH) gibi bazı yapılar ise Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) milletvekilleri ile dirsek temasından geri kalmıyor.

Bir kez daha programlarında ve siyasetlerinde “NATO’yu göreve çağırın-

lar”, Avrupa Birliği’ni eksik etmeyenler ile omuz omuza solculuk pazarlanıyor.

CHP programında emperyalizmle işbirliği

Cumhuriyet Halk Partisi’nin (CHP) reformizme yelken açan sol için her zaman bir sığınak olduğu söylenebilir. Sol, Kürt siyasi hareketi gibi CHP de söz konusu olduğunda bu partinin emperyalizme yaklaşımlarını ve onunla olan ilişkilerini özenle gözden uzak tutmaya çalışılıyor.

CHP’nin “Çağdaş Türkiye İçin Değişim” üst başlığını taşıyan programının dış politikayı işleyen üçüncü bölümüne bakıldığında barış üzerine uzun bir girişin ardından ilk somut önerisini NATO’nun yeni üyelerin katılımıyla uluslararası alanda güvenlik ve istikrarın sağlanmasına daha büyük katkıda bulunması gerektiğini düşündüğünü ve bu amaçla NATO üyeleri arasında tam bir uyum, dayanışma ve işbirliğinin sağlanmasının İttifakın görevini en etkili biçimde yapmasına katkı sağlayacağı görüşünde olduğunu ilan ederek yapıyor.

CHP, NATO örgütüyle ilişkilerin güçlendirilerek devam etmesini ve NATO’nun “caydırıcı” bir güç olarak, barış ve istikrarın sürdürülmesine yönelik olduğunu iddia ettiği görevini etkin olarak yerine getirmesini ve konumunun yeniden belirlenmesine aktif katkının sürdürülmesini amaçladığını da açıkça ilan etmekten geri kalmıyor. Nitekim, CHP bu programdan ürettiği siyaseti de tutarlı sayılabilecek şekilde takip ediyor.

Yine programında CHP’nin başından beri Türkiye’nin Avrupa Birliği (AB) üyeliğini desteklediği vurgulanırken içinin nasıl doldurulacağı bilinmeyecek “eşit koşullu, Cumhuriyetimizin kuruluş değerlerine saygılı, onurlu tam üyelik” olarak tarif edilen bir ilişki koşuluyla pozisyonun “onurlu pazarlık”tan öteye

olamayacağını ifade etmektedir. CHP için Avrupa Birliği paylaştığını ifade ettiği “yenilenmiş Lizbon Stratejisi’nin, daha verimli, daha yenilikçi ve rekabet yeteneği yüksek bir Sosyal Avrupa hedefi” oluyor.

Yine bunların “başka bir Avrupa mümkün” gibi sloganlar arkasında dizilen Türkiye’deki kimi sosyalist olduğu iddiasındaki özneler açısından bir sorun teşkil etmediği görülüyor.

HDP’nin işbirliği tercihi emperyalizm

2015 yılında HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş’ın Brüksel ziyaretinden sonra çıkan haberlere göre, “AB’nin Ankara ile PKK lideri Abdullah Öcalan arasında görüşmelerin ilerlemesi ve yeni bir ateşkes için baskı yapmasını isteyen Demirtaş, NATO’yu da Kuzey Irak’taki PKK hedeflerine yönelik Türk operasyonlarına karşı belirgin bir konum almaya çağırdı. Demirtaş, yaşananın adil olmayan ve dayanağı bulunmayan bir savaş olduğunu söyledi.”

Buna benzer bir çağrı 2018 başında Afrin operasyonunun başlatılmasından sonra Afrin ve Suriye Demokratik Güçleri’nin (SDG) kontrolünde bulunan Suriye topraklarının uçuşa yasak bölge ilan edilmesi ve NATO silahlarının kullanılmasına seyirci kalınmaması talepleriyle HDP’li Osman Baydemir’den de gelmişti.

Bu çağrılar yapan HDP’nin Suriye’deki kardeş partisi PYD ise SDG çatısı altında ABD ile işbirliği içerisinde hareket etmeyi sürdürüyor. HDP son olarak seçim beyannamesinde de Suriye’nin kuzeyinde ABD desteğiyle Suriye’den kopartılmaya çalışılan bölge için “Halkların kardeşliğine ve eşitliğine dayalı demokratik bir çözümün ortaya çıkarılması için çaba harcayacak ve Rojava halkının açığa çıkardığı demokratik yönetim iradesinin tanınması ve Demokratik Suriye yönetiminin yaşam

bulması için mücadele edilecek.” ifadeleri kullanılırken “Avrupa Birliği’nin insan haklarına riayet, yerel demokrasi, güçler ayrılığı, hukukun üstünlüğü gibi ön plana çıkardığı ilkeleri savunmaya devam edeceğiz. AB’yle müzakere ve tam üyelik çalışmalarını ilkelerimiz çerçevesinde yeniden değerlendireceğiz.” denilerek AB’ye de yeşil ışık yakılıyor.

Sömürü düzenine karşı çıkmayan bir sola doğru

Emperyalizmin her şeyden önce kapitalizmin bir aşaması olduğunu unuttuğumuzda kuşkusuz işçi sınıfının sömürü düzenine karşı mücadelesinde emperyalizm, emperyalist sistem ve emperyalist planlara karşı mücadelenin geri çekilmeden sürdürülmesini gerektiğini unutmazsınız. Bu bağlamda, zaman zaman siyasi gündemlerin ve konjonktürün gereği olarak emperyalizmle mücadelenin önüne başka gündemleri koyacak olsanız bile bu asla anti-emperyalist mücadelenin unutulması, hasır altı edilmesi anlamına gelmemeli.

Oysa bugün Suriye’de 5 bin askeri ve 22 askeri üssü olan ABD’nin Suriye’nin kuzeyinde SDG’nin elindeki Derik, Tabka, Rimelan, Hol, Şedadi, Kobani, Eyn İssa, Menbiç, Rakka, Deyr er Zor, Haseke ve Tel Abyad’da askeri üsleri bulunduğunu da Türkiye’nin bir NATO üyesi olduğunu da unutan bir sosyalist sol var karşımızda. Yıllarca emperyalizme karşı çıkmanın milliyetçilik olduğunu vaaz eden liberallerle kol kola seçimlere girmeye hazırlanan bir sosyalistlik iddiası var.

Buna karşın solun anti-emperyalist olmadan sol da olamayacağını tekrar tekrar vurgulamak gerekiyor. Sermaye düzenine gerçekten karşı çıkabilmenin ve ona karşı devrimci bir mücadele yürütmenin en önemli sac ayaklarından birini emperyalizme karşı mücadele oluşturuyor.

Sol tarihi bir sınavdan geçerken; aydınlanma bayrağını taşımak

■ Sema Aydın

Son yıllarda sosyalist siyasetin referanslarını daha fazla sağdan devşirmeye çalıştığı olgularla fazlaca karşılaşyoruz. Osmanlı'nın yıkılışı ve hemen akabinde yaşanan kurtuluş mücadelesi sonrası kurulan Cumhuriyet'in aydınlanmacı karakteri kabul gören bir olgu iken, özellikle AKP iktidarı ile birlikte yaşanan tasfiye sürecinde soldan kimi seslerin "özgürlük" kisvesi altında gerici harekete çanak tuttuğu bir dönem açıldı.

Aydınlanma ve insanlığın büyük atılımı Fransız İhtilali;

Avrupa'da 18. yüzyılda başlayan aydınlanma hareketi Fransız İhtilali ile taçlanmış, imparatorlukların yerine ulus devletler kurulmaya başlanmıştır. Aydınlanma en geniş tanımıyla insanın hayatı yorumlarken din ve geleneklerden koparak kendi aklını kullanmaya başlaması olarak ele alınabilir. Bu düşüncenin siyasi alana yansımaları kul olma fikri yerine yurttaş olma fikriyatını ortaya koyma, tanrının yeryüzünde ki temsilcisi kabul edilen imparator ya da padişahın mutlak hakimiyetine son verme ve en sonu eşitsizliklerin kaynağını ortadan kaldırma arayışıdır. Rousseau'nun İnsanlar Arasında ki Eşitsizliğin Kaynağı adlı çalışmasında ortaya koyduğu görüşler eşitsizliklerin toplumsal ve tarihsel gelişim ile birlikte değerlendirilmesi gerekliliğini vurgular. Rousseau'nun yanı sıra Kant, Hegel, Morgan gibi pek çok düşünür toplumların tarihsel ve sosyal gelişimleri hakkında ortaya koydukları yeni fikirlerle sosyalist düşüncenin şekillenmesinde esin kaynağı olmuşlardır.

Cumhuriyet'in Kuruluşu ve Aydınlanma

Cumhuriyetin ilanı, hilafetin kaldırılması, tekke ve zaviyelerin kapatılması, tevhidi tedrisat kanunu, laiklik ilkesinin kabul edilmesinin yanı sıra şapka kanunu gibi sosyal yaşamı şekillendirmeye dönük adımlar atıldı. Ancak sınıf mücadelelerinin yasaları ülkemizde de yeni şekillenen burjuvaziye sınırlarına taşınmış, işçi sınıfı siyasette söz sahibi olduğu oranda egemen sınıf gerici örgütlenmelerin önünü açmış, cumhuriyet ile birlikte atılan ilerici adımlar kadük hale getirilmiştir. Köy Enstitüleri kapatılmış, İmam Hatipler yaygınlaştırılmış, kırsal kesimde gerici aşiret ağaları ve tarikatlarla uzlaşma yoluna gidilmiştir.

1950'li yıllarda Demokrat Parti yö-

netimi ile birlikte Türkiye'nin emperyalizmin boyunduruğu altına girmesi hız kazanmış, yanı başımızda bulunan Sovyetler Birliği'ne karşı gerici kuşatmanın adımları atılmıştır. Bugün Erdoğan ve şürekası tarafından demokrasi kahramanı ilan edilen Adnan Menderes'in eliyle Türkiye NATO üyesi haline getirilmiş ve komünizmle mücadele dernekleri kurulmuştur. Menderes döneminde aynı zamanda Türkçe okunan ezanın yeniden Arapça okunması, radyoda dini konuşma ve mevlit yayınlarının yapılması, ilk okullarda ve özellikle köy okullarında din derslerinin okutulması doğrultusunda da adımlar atılmıştır.

Cumhuriyet'in tasfiyesi ve türban tartışmaları

12 Eylül faşist darbesini Kenan Evren'in elinde Kur-an ile yaptığı mitingler takip etti. Türk-İslam sentezi devletin ideolojisi olarak pompalandı. 90'ların ortasına gelindiğinde dinci gerici hareket bir yandan Gülen Cemaati ve Said-i Nursi'nin öğrencileri olan Nur Cemaatinin eliyle özellikle eğitim alanında gençlik üzerinde tahakküm kurarken öte yanda Refah Partisi aracılığıyla hükümet ortaklığına terfi etti. Bu arada elbette ilerici solcu aydınlar katledildi. Uğur Mumcu, Bahriye Üçok, Turan Dursun ve daha niceleri. Sivas'ta bugünün demokrasi gülü ilan edilen Temel Karamollaoğlu'nun "gazanız mübarek olsun" diyerek galeyana getirdiği gerici grup ilerici- aydın 33 kişinin katliamına imza attı.

Dinci gerici hareket geniş toplumsal kesimler açısından esas kavgasını ise türban ile sembolize etti. Türbana

özgürlük söylemi ne yazık ki kimi sol, sosyalist özneler tarafından kabul görmedi, desteklenmedi. "Benim türbanlı bacılarım okullara giremiyor, özgürlük isteriz, demokrasi bu değil" söylemlerine, kendine solcuym diyen bazı kesimler tarafından da "faşist diktatörlüğe karşı ortak mücadele etmek gerekir" denerek çanak tutuldu.

90'ların ortalarında türban tartışmasıyla kendini meşrulaştıran dinci gerici hareket AKP ile iktidara taşındı. AKP, Cumhuriyet'i tasfiye ederken kendini solda sayan kimi kesimlerin desteğini aldı.

Asker vesayetine karşı demokrasi yanlısı olmak adına, "özgürlük" adına ya da "darbecileri yargılamak" adına...

Dün "yetmez ama evet" diyerek AKP'nin yanı başında saf tutanlar vardı, bugün AKP'nin karşısında gericiliğe zemin hazırlayanlar.

Seçimler ve sol

Solun sağ referanslarla siyaset yaptığını ifade etmiştik. Biraz açalım. Sol siyaset belli ilkelerle bugüne kadar geldi ve kendini var etti. Aydınlanmacılık bu ilkelerin önemli başlıklarından biridir örneğin. Yukarıda özet olarak ifade edilen süreçler gericiğin Türkiye'de ki serüvenini anlatmanın yanı sıra solun mücadele başlıklarına ve kimliğine de işaret etmektedir. Evet sol aydınlanmacılıktır, gerici karşıtıdır, emeğin özgürlük mücadelesidir. 24 Haziran seçimleri dolayısıyla sol adına siyaset yaptığını iddia edenlerin bir kısmının ise tarihi tersyüz etme gayretleri ortada.

AKP ve Erdoğan'dan kurtulmak adına Abdullah Gül'den aday çıkarma-

ya çalışanlar bir tarafa, bugün en iddialı aday olarak gösterilen Muharrem İnce'nin her mitingde türbanı referans etmesi AKP'ye karşı AKP'cilik olarak tanımlanmayı hak ediyor. Yine Muharrem İnce ve bir diğer aday Selahattin Demirtaş'ın cami çıkışı görüntü ve demeçleri benzer bir noktaya denk düşmektedir.

AKP'den kurtulmak adına Sivas katliamının sorumlularından Temel Karamollaoğlu'ndan medet umulmaktadır.

Sosyalistler adına söz söyleyip, Şeyh Sait Derneği başkanı ile, tescilli gericilerle aynı listelerde boy göstermekte sakınca görülmemektedir.

"Acaba bir umut olur mu" diye memleketin gericileşmesinde hempalarından geri kalmayan Akşener allanıp pullanmaktadır.

Bugün Cumhuriyet'in tasfiyesinden bahsediyorsak, gericilikten laikliğin rafa kaldırılmasından bahsediyorsak bu sürecin bizzat icracısı olan siyasi figürlerle, bu sürece şu veya bu gerekçeyle çanak tutan öznelerle, AKP'nin yeni rejimini referans eden söylem ve siyasetlerle sosyalistlerin birlikte hareket etmesi söz konusu dahi edilmemelidir. Aksine sosyalistler ilericiliği, aydınlanma fikrini, laikliği ikirciksiz sahiplenecek, gericiliğe karşı topyekün mücadele hattını kuracak yegane güç olarak kolları sıvmalıdır. Tarih öğretir, tarih sınar. Tarih bize aydınlanma bayrağını armağan etmiştir, bugün aydınlanma mücadelesini ileri taşıyacak olan sosyalistleri büyük bir sınav beklemektedir. Bu sınavın hakkı verilmedir.

Eşitlik olmadan sol olmaz!

■ Evrim Şenöz

Tarihsel bir ürün olarak eşitlik kavramı

Eşitlik kavramının yani insanın insan olmasından dolayı ortak bir değere sahip olduğu düşüncesinin eski bir kavram olduğu elbette kimse tarafından inkâr edilmeyecektir. Ancak köleci toplumlardaki eşitlik kavramıyla günümüzdeki eşitlik algısının içeriği farklılık göstermektedir. Engels'in de Anti-Dühring'te belirttiği üzere, günümüzde anladığımız eşitlik kavramının yaratılması, uzun bir süreçte belirli tarihsel koşulların varlığını gerektirmiştir.

Tarihsel süreçte feodal üretim ilişkilerinin içinde gelişmekte olan ticaret hayatı, eşit bir hukuk temeli üzerinde özgürce mal ve emek değiş tokuşu yapabilen aynı haklara sahip bireylere ihtiyacı ortaya çıkarmıştı. Eşit haklara sahip birey anlayışı da köleler ya da toprağa bağlı serfler yerine; kendi kararlarını verebilen, özgürce emeğini sermaye sınıfına vererek çalışabilecek işçi sınıfını da doğurmuştu.

Kapitalizmin bu özgürlük anlayışı, sınıfsal ayrıcalıklara, vergi imtiyazlarına taviz veremezdi. Dolayısıyla burjuva sınıfı, feodallere karşı sınıfsal ayrıcalıkların kaldırılması talebini yükseltti. Burjuva sınıfı bu talebi, işçi sınıfıyla birlikte dile getirdi. Avrupa'da 1789'la başlayan devrimler çağı feodallere karşı burjuvazinin işçi sınıfıyla birlikte mücadelesine sahne oldu. Ancak işçi sınıfı burjuvazinin talebini aşan bir taleple sahnesine çıktı ve sömürünün kalkması yani toplumsal ve ekonomik eşitliğin gerçek anlamda sağlanması için sınıfların kaldırılması talebini dile getirdi.

Ne var ki, feodaller karşısında kazanan burjuva sınıfı, iktidarı ele aldığı anda işçi sınıfının bu talebinin karşısında durmuş, özgürlük ve eşitlik anlayışının toplumsal insana değil, bireye ilişkin olduğunu ve aslında işçiler açısından emeğini özgürce satarak sömürülen yeni modern köleler yaratma anlayışından ibaret olduğunu kısa sürede gösterdi.

Kapitalizmin özgürlük masasında eşitliğe yer yok

Burjuva sınıfı, iktidara geldiği andan itibaren eşitlik talebini etkisizleştirme yolunu tercih etti. Bunu kimi zaman kanla, kimi zaman da ideolojik aygıtlarıyla gerçekleştirdi, gerçekleştirmeye devam ediyor. Kapitalizm ve sermaye sınıfı, bir yandan 1871 Paris Komünü ve daha sonra Avrupa'da işçi sınıfı

ayaklanmalarının bastırılması, dünyada komünist ve sosyalist hareket/partilere müdahaleler, Şili, Küba gibi solun/sosyalizmin yükseldiği ülkelerde darbe ya da darbe girişimleri gibi olaylarla eşitlik talebini açıkça bastırmaya yönelirken; bir yandan da eşitliği hukuk belgelerinde sadece yer alan bir kavramdan ibaret kılarak ve özgürlük kavramından ayırarak özgürlük kavramının da içeriğini boşaltıyor.

Ne yazık ki, özgürlük ve eşitlik kavramlarını birbirinden ayırma, eşitlik talebinin geri plana itilmesi sola da sırayet etmiştir. Buraya hemen not düşelim. Türkiye'de 90'lı yıllarda bunu soldan yapmak isteyenler de oldu. Eşitlik talebinin geriye çekildiği, işçi sınıfının taleplerinin önemsizleştiği, mücadelede başa özgürlük kavramının yazılması gerektiği düşüncesi savunulmaya başladı. Bu savunu, günümüzde farklı siyasi öznelerde temsil edilmeye devam ediyor.

Burjuvazinin bu özgürlük ve eşitlik anlayışı, yani eşitliğin ötelendiği bir özgürlük anlayışı; maddi ve fiziksel sınırları yani sosyal ve ekonomik farklılıkları yok saymaktadır. Örneğin; Anayasada herkesin seyahat özgürlüğü olduğu varsayılırken, asgari ücretle çalışan bir kişinin yurtdışına gidebilme ya da uçığa binebilme ihtimalinin olup olmadığı tartışılmıyor. Ya da eşitlikten koparılan özgürlük, giyinme özgürlüğü, istediğin müziği dinleme özgürlüğü gibi alanlara sıkıştırılıyor. Eski Sovyet ülkelerindeki, sosyalizmin çözülmesi sırasında kapitalizmle özgürlüklerin geleceği vaadinin sonraki süreçte nasıl bir yıkımı getirdiği hepimizin tanık olduğu bir tarih.

Oysaki özgür insan ancak kendi ayakları üzerinde durabilen kendisini anlayan, anlatan dönüştüren ve kendini bunları yapabilecek bir özne olarak algılayandır. Özgürleşme insanın diğer insanlar ve doğa ile giriştiği üretici bir ilişki sonucunda ortaya çıkan kendini gerçekleştirme sürecidir. Ve bu ancak sömürünün ortadan kalktığı, gerçek anlamda sınıfsız bir toplumdaki eşitlik ile kendini var edebilecektir.

Seçimlere giderken eşitlik talebine ilişkin birkaç not

Önümüzde erken seçimler duruyor. Herkes Türkiye'yi daha demokratik ve özgür bir ülke yapabilmeyi vaatlerini sıralıyor. Oysaki eşit ve özgür bir ülke tercihinin gerçek eşitlik talebiyle ilgili olduğunun unutulmamalı. Ve bu talep, sınıfların ortadan kaldırılması talebini içermeksizin yapılamaz.

Türkiye'de AKP karşıtı muhalefet, tıpkı AKP gibi başka sermaye partilerinden oluşan bir ittifakla bugün emekçilerin karşısına çıkarılıyor. Özünde eşitsizlik barındıran bir düzene karşı eşitlik talebini dillendiren kimse yok. Düzene karşı yine düzen diyen bir muhalefetin sol ile anılması büyük bir manipülasyon değil midir? Eşitlik sınıfların kaldırılması, sınıfların kaldırılması sömürünün bitirilmesi, sömürünün ortadan kaldırılması ise üretim araçlarının toplumsallaştırılmasıyla-kamulaştırılmasıyla mümkündür.

Bugün üretim araçlarını elinde bulunduran burjuva sınıfın mülksüzleştirilmesini talep eden herhangi bir muhalefet hareketi var mı? Bugün özelleştirmelere karşı devletleştirmeyi savunan, bankalara, finans kurumlarına el koyacak bir program bulunuyor mu?

Ne yazık ki, bu soruları olumlu yanıtlayabilecek seçime giren bir parti bulunmuyor. Ve bu da, muhalefetin, finans kapitalin krizine çare üreten düzen siyaseti dışına çıkamayacağını ve çıkmak istemediğini açıkça gösteriyor.

Emperyalist tekellere, finans kapitale, IMF'ye, TÜSİAD'a patronlara yani kapitalizme karşı durmadan eşitlik mücadelesi verilemez. Eşitliği savunmadan sol olunamaz.

Ve yukarıda belirttiğimiz tüm sebeplerden dolayı eşitlik sağcılarının söylemi olamaz, aramızdaki temel ayrımımız tam da budur. Bugün sağcılarla birlikte seçim ittifakı yaparak halkın karşısına sol seçenek olarak çıkmak ise kapitalizmin yalanlarını evirip çevirerek tekrar söylemekten başka bir şey değildir.

Seçimlere bir de buradan bakılmamalıdır.

Katı olan her şey buharlaşırken

Sadece sol devrimcidir

■ Orhan Deniz

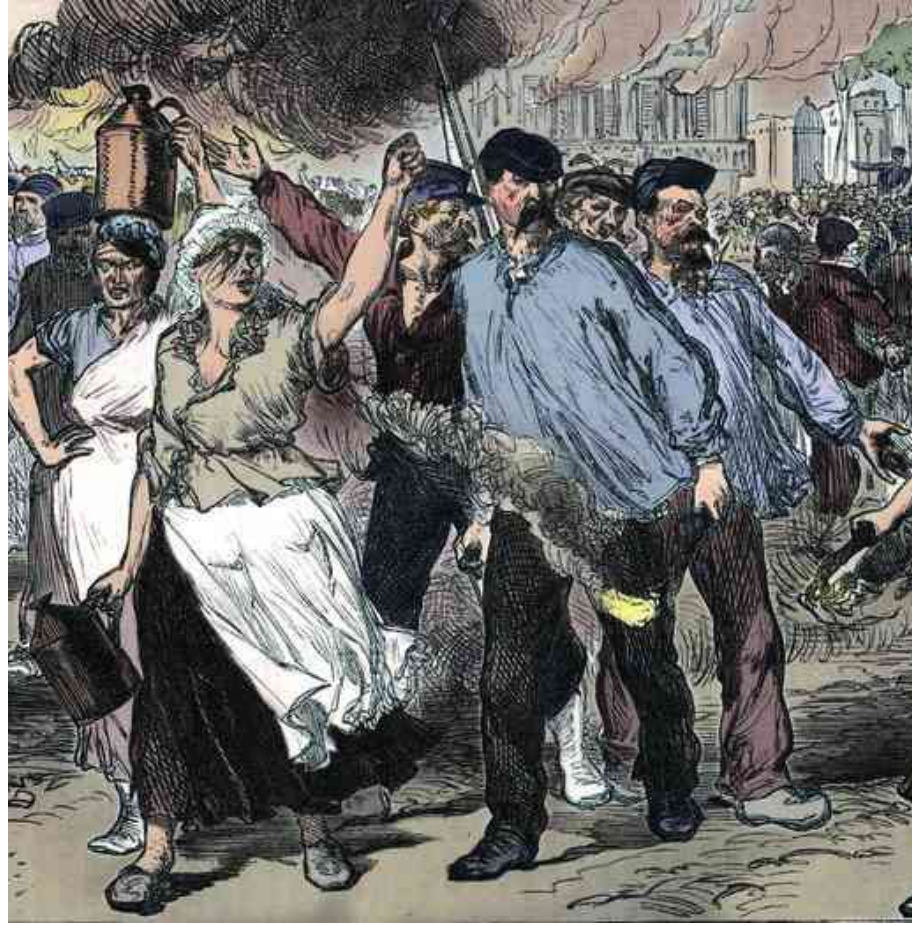
Hem dünyamızın hem de ülkemizin oldukça ilginç bir tarihsel kesitten geçtiğini gözlemliyoruz. Çok boyutlu bir kesit bu. Ekonomi, politika, sosyal yaşam, ideoloji, bilim, teknoloji ve daha bir çok alana ilişkin, bunların hepsiyle etkileşimli ve bunların hepsini tarihselliğinden koparan bir kesit.

Bu kesit Marx'ın ünlü "katı olan her şey buharlaşıyor" sözünü çağırıyor. Marx bu sözü burjuva devriminin yarattığı alt üst oluşu ve feodal ilişkilerin nasıl tasfiye olduğunu anlatmak için kullanıyordu. Yeni bir düzen kuran burjuvazinin eski düzenin üretim ilişkilerini, değer yargılarını, toplumsal statüleri, eskiye ait tüm üstyapı kurumlarını -burjuva düzenin ihtiyaçları doğrultusunda yeniden kuruluncaya kadar- darmadağın etmesini betimliyordu.

Bugün içinden geçtiğimiz kesit de taşıdığı muğlaklıklar, yaşanan alt üst oluşlar, her gün karşılaştığımız dengesizlikler vs. itibariyle katı olan her şeyin buharlaştığı bir kesit gerçekten ve daha önemlisi, tıpkı Marx'ın betimlediği dönem gibi, bu buharlaşma hali burjuva düzenin değirmenine su taşıyor. Niye mi? Marx'ın bu satırları yazdığı dönemde feodal üretim araçları ve ilişkileri buharlaşırken, günümüzde kapitalist üretim araçları ve ilişkileri (dolayısıyla burjuva iktidarı) kaskatı yerinde duruyor, buharlaşan ya da buharlaştırılmaya çalışılanlar başka şeyler oluyor.

Söz konusu kesitin temeli belirli bir tarihselliği olan kavramların, düşünsel-politik akımların ve toplumsal sınıfların bu tarihselliklerinin belirsiz, karmaşık, tanımlanamaz hale getirilmesi, her şeyin sorgulanabilir ya da hiçbir şeyin sorgulanamaz olması, örgütlü kitlelerin yerini bireylerin birlikte (ve kafalarına göre) hareketinin alması, niteliksiz ama popüler figürlerin yükseltilmesi vs. üzerine kurulu. Bu dönemin bu başlıklarda başarılı olmasının biricik yoluysa tarih bilincine ve sınıf bilincine yapılan saldırılara bağlı. Bu açıdan, bu kesitin başlangıcını, tarihin bittiğinin, sınıfların yok olduğunun ilan edildiği 1980'li yıllara götürmek, sosyalizmin çözümlüğüne paralel olarak yükseltilen kapitalist-emperyalist saldırıyla ilişkilendirmek de yanlış değil.

Pusula'nın bu haftaki konusunda sol'u hatırlatıyoruz tekrar. Böyle bir hatırlatma ihtiyacının zemini de işte içinden geçtiğimiz bu kesitin gün aşırı karşımıza çıkardığı tuhafıklardan ve 1980'li yıllarda yeni sol/liberal sol dalgayla ülke

soluna zerk edilen saçmalıkların günümüzde yaygınlık kazanmasından oluşuyor. Solu tanımlayan temel kavramların içlerinin boşaltılmaya çalışılmasına, sulandırılmaya çalışılmasına, abartılıp değersizleştirilmesine karşı çerçevenin tekrar hatırlatılması, çerçeveyi bozmaya çalışan saldırılara karşı çerçevenin savunulması ve gerekiyorsa yeniden çizilmesi gerekiyor. Çünkü bu çerçeve "bir de böyle yapalım, bakalım ne olacak", "o kadar da abartmaya gerek yok", "ezber bozmak kötü bir şey değildir", "bireyin özgürlüğüne niye karşı çıkalım ki", "sonuçta bu düzene muhalif değil miyiz?", "Lenin de ittifakları çok önemserdi" benzeri, daha da çeşitlendirilebilecek, sözde masum özde tehlikeli, bilgisizlikten, umutsuzluktan, yorgunluktan ya da gerçekten kötü niyetten ve örgütlü bir karşı propagandadan beslenen sürekli bir saldırı altında.

Bu çerçevenin olmazsa olmazlarından biri devrimciliktir. Sol-sağ kavramlarının ortaya çıkış nedenidir devrimci kimlik. Fransız Devrimi'nden sonra Kurucu Meclis'te devrimcilerin sol, reformist ve muhafazakarların sağ tarafta oturmasından başlar solculuk-sağcılık ayrımı. Devrimi savunanlar, devrimin yarıda kalamayacağına inananlar, mevcut kazanımların gerçek bir kazanım olmadığını bilincine varanlar solculardır. Yani, solculuk doğuşundan itibaren devrimcilikle maluldür.

tamir etmeye çalışmak, bu düzeni daha yaşanılabilir bir hale getirmeye çalışmak bir siyasi faaliyetin konusudur elbette, ama devrimci bir siyasi faaliyetin konusu olamaz, hedef ve programın devrimle ilgisi yoktur çünkü.

Burjuvazinin farklı kesimleri arasındaki çıkar çatışmalarına bakarak stratejisini belirleyen, misyonunu bu çatışmalardan doğacak gerilimlerden yararlanmak üzerine kuran ve buna göre politika belirleyen bir özneye kendisini solcu sayan hiç kimse devrimci demez herhalde. Peki, böylesi bir özneye ittifak kurmak devrimcilik midir? Yanıt için karmaşık aritmetiklere gerek yok, solun bu konudaki ilkeleri çok önceden belirlenmiştir. Komünist Manifesto'da şunu söyler ustalar:

"Kıscacısı, komünistler, her yerde, mevcut toplumsal ve siyasal düzene karşı olan her devrimci hareketi desteklerler. Bütün bu hareketlerde, o andaki gelişme derecesi ne olursa olsun, mülkiyet sorununu o hareketin esas sorunu olarak ön plana çıkarırlar."

Bu ilkenin pratik sonucu açıktır: Komünistler kendi bağımsız siyasi hatlarını örür ve herhangi bir burjuva özneye uzlaşma ya da ittifak içerisine girmezler. Çünkü komünistlerin hedefi, o burjuva öznelerin ait olduğu düzenin zorla yıkılmasından başka bir şey değildir.

Bu ilkenin en usta uygulayıcılarından biri olan Lenin'in devrimci faaliyetinin büyük kısmını işçi sınıfının öncüsü olacak partiyi kurmaya ve örgütlemeye çalışması, tüm teorik ve pratik çalışmalarında siyasi iktidarı hedef olarak göstermesi, tıpkı kendi hedeflerinden biri olan Çarlığı yıkmak için mücadele veren başka siyasi hareketlerle ayrımlarını belirginleştirmesi ve sert polemiklere girmesi tesadüf olarak görülebilir mi mesela?

Nerede 1902'deki kongrede (43 delegede katılmıştı) üye tanımı üzerinden çıkan tartışmadan geri basmayıp Parti'nin ikiye bölünmesine neden olan Lenin'in devrimciliği nerede büyük kitlelerle siyaset yapmak için "ABD'den silah alıyor ama AKP'yi de ancak böyle geriletiriz" diyerek "küçük kusurları" görmezden gelenlerin devrimciliği?

Velhasıl, devrimcilik ne sınıf savaşımını unutanların, ne düzenin bir parçasına karşı verdiği mücadeleyi en gerçek mücadele sananların, ne de laf kalabalıklarıyla ve planlanmış imajlarla yaratılan büyümlü bir çıkışsızlığın içinde yönünü şaşırınların harcı değildir.

Sol devrimcidir, işçi sınıfı devriminden kopmadığı, gözünü iktidar hedefinden ayırmadığı sürece...

Cevabı nettir: Hayır, değil. Bu düzenin bir taraflarını eksik bulmak, oraları

Patronlar istedi, AKP yaptı

İş güvenliğinin “iğdiş” edilmesi sermaye için

İş cinayetleri tüm hızıyla devam ederken, AKP'nin son çıkarttığı iş güvenliği yönetmeliği dikkat çekti. Yeni yönetmelik ile iş güvenliğinin kapsamı daralırken, patronların çıkartılan yönetmeliği “müjde” olarak duyurması dikkat çekti

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB)'nin 74. Genel Kurulunda konuşan Genel Başkan Rifat Hisarcıklıoğlu, iş güvenliği yönetmeliğinin değiştirileceği haberini vermesinin ardından AKP hızlıca yeni yönetmelik çıkarttı. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanan ve Resmi Gazete'de yayınlanarak uygulamaya konulan yeni yönetmelikle iş güvenliği yasının kapsamı daraltıldı.

2012 yılında çıktığından bu yana sermaye çevrelerce eleştirilen 6331 sayılı İş Güvenliği Kanunu, kapsamı çıktığı günden beri daraltılarak ya da ötelenecek adeta işleme hale getirildi. Daha önce üç kez az tehlikeli işletmeler için uygulama kapsamı tarihi ertelenen ve en son 2020 yılı olarak tüm işyerlerini kapsamı beklenen yasanın muafiyetinin kapsamı arttırıldı.

160 liraya iş güvenliği olur mu?

2016 yılında yapılan düzenleme ile 10'dan az kişinin çalıştığı az tehlikeli işletmelerde iş güvenliği uzmanı ve hekimi çalıştırma zorunluluğu kaldırılırken, işverene eğitim alma karşılığında iş güvenliği ve sağlığı hizmetlerini yürütme yetkisi tanınmıştı. Binali Yıldırım

hükümeti tarafından gerçekleştirilen değişiklik patronları tatmin etmezken, TOBB'un da devreye girmesiyle kapsam genişletildi. Yeni yönetmeliğe göre 50'den az kişinin çalıştığı az tehlikeli işyerlerinde iş güvenliği uzmanı ve hekimi çalıştırma zorunluluğu devre dışı bırakıldı.

Yeni yönetmelikle, patronların eğitim alma kapsamı genişletilirken, ulaşımı kolaylaştı. Patronlar MEB'in onay verdiği eğitim kurumlarından uzaktan eğitim yoluyla ve asgari ücretin 10'da birini geçmeyecek maliyetle eğitim alabilecek. Bu eğitim daha önce asgari ücretin yarısı kadar maliyetle veriliyordu. Eğitim ücretlerinde “indirim” gidilirken, iş güvenliği hizmetinde yetki almanın bedeli böylece patronlar için sadece 160 TL ile sınırlandırıldı.

TOBB istedi, Binali yaptı

TOBB Başkanı “işgücü maliyetlerini azalttık” diyerek haberi müjde olarak verdi. Daha önce Binali Yıldırım da İş Güvenliği Konferansında gerçekleştirdiği konuşmada iş cinayetlerinin sorumlusu olarak işçileri göstermişti. Gemi inşaat sektöründe patronluk görevini üstlenen Yıldırım, kazaların nedeni olarak işçilerin “kişisel koruyucu

donanımlarını” kullanmamasını örnek göstermişti.

Yasalar işçiyi kurallara uyma konusunda yükümlü kılıp, patronlara da iş akdini “haklı bir biçimde fesih hakkı” tanırken Binali Yıldırım'ın bu açıklaması “komik” kaçtı. Uygulamada pek çok patronun en basit koruyucu önlemi almaktan bile kaçındığını gösteren onlarca örnek bulunurken, AKP'nin ve patronların sorunu işçiler olarak göstermesi düzenin işçilere bakış açısını özetliyor.

Az tehlikeli işletmeler “kazadan” da muaf mı?

Türkiye'de uzun bir süredir iş güvenliği uygulamalarının ciddi sorunları olduğu biliniyor. İş cinayetleri günde ortalama beş işçinin canını alıyor. Öte yandan sermayenin az tehlikeli işletmelerde “kaza” olmadığına ilişkin tezi de doğruyu yansıtmıyor. SGK'nın verilerine göre 2016 yılında 1405 ölümlü “iş kazası” gerçekleşmiş durumda. Bu kazaların beşte biri ise az tehlikeli işletmelerde gerçekleşiyor.

2012 yılında çıkartılan yasa sonrası AKP'nin “işçinin hakkını savunuyoruz” bakış açısıyla topluma yansıtılan propagandanın gerçekte çökmesi uzun sürmedi. Verilerde kaza sıklık oranının

azalmadığını, 2016 yılında dahi her yüz kişiden 3'nün kazaya uğradığını gösteriyor.

Onların rekabeti, bizim mücadelemiz var

Patronların iş güvenliğini maliyet kalemi olarak işçileri ölümüne çalıştırması “rekabet” ve “ekonomik gelişme” adıyla meşrulaştırılmaya çalışılırken, sarı sendikaların tavrı da iktidarı güçlendiriyor. İşçiyi “küçük” gören çağdışı yaklaşımlar “iş güvenliği” adıyla sendika-sermaye örgütü-iktidar üçlüsü tarafından pazarlanırken, Soma, Ermenek vb.. iş cinayetlerinin yarattığı izler hala toplumun hafızasında canlı bir biçimde korunuyor.

İktidarın seçimler öncesinde sermaye adına uygulamaya koyduğu yeni yasal düzenleme önümüzdeki dönem işçilerin canını daha fazla yakacak pratiklerle karşılaşmamıza neden olacak. Tüm teknik elemanlar da dâhil olmak üzere işçi sınıfının bütün kesimleri iş güvenliğine ilişkin yaklaşımın bir politik sorununa işaret ettiğini görmesi de gerekiyor. Dolayısıyla iktidar ve sermayenin karşısında yaşamak için dahi işçi sınıfının mücadelesi etmesi başat olgu olarak bir kez daha öne çıkmış bulunuyor.

Venezuela Maduro'yu seçti

Venezuela'da yapılan seçimler ABD emperyalizminin tüm baskılarına karşın Venezuela halkının teslim olmama iradesiyle sonuçlandı

Venezuela Devlet Başkanı Nicolas Maduro, ülkesindeki devlet başkanlığı seçimlerini ilk turda kazanarak yeniden seçildi. Ulusal Seçim Konseyi tarafından yapılan açıklamada, seçime yüzde 46'nın üzerinde katılımın sağlandığı ve 8 milyon 300 binden fazla oyun sayıldığı belirtildi.

Maduro'nun 5 milyon 800 binden fazla oy aldığı kaydedilirken yaklaşık yüzde 68'lik oy ile yeniden devlet başkanı seçildiğini açıkladı. Diğer adaylar Henry Falcon'un 1 milyon 820 bin, Javier Bertucci'nin 925 bin ve Renaldo Quijada'nın ise 35 bin oy aldığını söyleniyor.

Yeniden seçilen Nicolas Maduro, devlet başkanlığı görevini 2025 yılına kadar sürdürecektir. Maduro, seçim sonuçlarının açıklanmasının ardından Twitter hesabından yaptığı açıklamada "Bu tarihi günde kazananın barış ve demokrasi" olduğunu söyledi. Seçim sonuçlarının belli olmasının ardından başkent Caracas'ta taraftarlarını selamlayan Maduro, tarihi bir zafer kazandıklarını söyledi.

Amerikancı muhalefetin mızıkçılığı

Ülkede Bolivarcı Devrim'in kazanımlarını geri almaya çalışan Amerikancı muhalefet seçimlerdeki başarısızlığını gizlemek için boykot çağrısında bulunurken boykotu kırarak aday olan muhalif liderlerinden Henri Falcón oyların yüzde 21,2'sini aldı.

Ancak Falcón sandıkların kapan-

masından kısa bir süre sonra seçimlere hile karıştırıldığını söyleyerek, sonucu kabul etmediğini ve "yok hükümünde" olduğunu ileri sürdü.

Venezuela'nın en büyük muhalifler ittifakı MUD ise seçimlerde usulsüzlük yapılacağı gerekçesi ile seçimleri boykot etti. Birçok Latin Amerika ülkesi, ABD ve AB de daha öncesinde seçimleri tanımayacaklarını açıklamışlardı.

ABD'nin Birleşmiş Milletler (BM) Daimi Temsilcisi Nikki Haley, Venezuela'da Maduro yönetiminin tüm bölgenin barış ve güvenliğini tehdit ettiğini belirterek, Devlet Başkanı Nicolas Maduro'nun gitme zamanının geldiği iddiasında bulunmuştu.

Irak yeni krizlere gebe

Maduro ise muhalefete diyalog çağrısı yaparak bir araya gelmeye hazır olduğunu belirtti. Başkent Caracas'ta kendisine destek verenlerle bir araya gelen Maduro, burada yaptığı konuşmada, Venezuelalıların büyük bir cesaret ve asalet örneği gösterdiğini söyleyerek "Saldırıları göğüslediğiniz bu büyük mücadelede benimle olduğunuz ve beni yeniden başkan seçtiğiniz için size sadece en kalbi duygularıyla teşekkür ettiğimi söyleyebilirim" ifadelerini kullandı.

Maduro, seçimlerde yarıştığı rakiplerine diyalog çağrısında bulunarak "Bütün olanlara rağmen, Venezuela'nın geleceği için nerede ve ne zaman isterlerse bir araya gelmeye hazırım" dedi.

Irak'ta seçim tartışması bitmiyor

Irak'ta geçtiğimiz hafta yapılan seçimlerde ABD ve Suudi Arabistan yakınlaşan Mukteda es Sadr ve yandaşları seçimlerden önde çıkarken ülkenin kuzeyinde ve özellikle Kerkük'te ise Türkmenlerin seçim sonuçlarına itirazı sürüyor

Irak'ta Bağımsız Yüksek Seçim Komisyonu, geçtiğimiz hafta yapılan seçimlerin ardından uzun süre tartışmalar yaşanan Kerkük ve Duhok'ta kesin olmayan seçim sonuçlarını açıkladı.

Irak'ın ABD desteğiyle bölünmesi sürecinde öne çıkan Mesut Barzani ve partisi Kürdistan Demokrat Partisi (KDP) aracılığıyla Irak Bölgesel Kürt Yönetimi'ne bağlı bölgelerde seçim sonuçları tartışma yaratmıştı. Bu tartışmalar arasında öne çıkan Kerkük'te kesin olmayan sonuçlara göre, Kürdistan Yurtseverler Birliği'nin (KYB) birinci, Arap İttifakı'nın ikinci, Kerkük Türkmen Cephesi listesinin ise üçüncülüğü elde ettiğini açıklandı. Duhok'ta ise Kürdistan Demokrat Partisi (KDP) birinciliği, Kürdistan İslami Birlik Partisi (Yekgirtu) de ikinciliği kazandı.

Kerkük'teki Türkmen ve Araplar seçimlere şaibe karıştığını iddia ediyor. Seçim sonuçlarının açıklanmaya başlanmasının ardından ise Kerkük'teki seçim merkezinin sonuçlara itiraz edenler tarafından silahlı kuşatma altına alındığı söylenmişti. Irak Seçim Komisyonu, Kerkük'teki seçim bürolarının silahlı kuşatma altında olduğunu açıklarken silahlı kişilerin seçim sonuçlarını değiştirmek için komisyona baskı uyguladığını ve komisyonda çalışanların da rehlin alındığı iddia edilmişti.

Kerkük Valisi'nden açıklama

Irak'ta Kerkük Valisi Rakan Said, genel seçimlere şaibe karıştırıldığı iddiasıyla seçim sonuçlarını reddettiklerini duyurdu. Kerkük'te basın toplantısı düzenleyen Vali Rakan Said, vatandaşların 12 Mayıs'taki seçimlere ciddi ve aşkar

bir şekilde şaibe karıştığını erken fark ettiklerini ve bunun kanıtlanması üzerine binlerce vatandaşın günlerdir gösteri yaptığını vurguladı.

Şaibeli genel seçim sonuçlarını reddettiklerini belirten Said, seçimlere hile karışmasını dolayısıyla seçmen ile seçim komisyonu arasında güvensizlik oluştuğunu ifade ederek, "Kesin sonuçlar ilan edilmesine rağmen oy pusulalarının elle sayılması talebimizden vazgeçmiş değiliz. Ne yazık ki tüm olup bitenler Kerkük'teki etnik gruplar arasındaki barışı tehdit etmeye başladı" dedi.

Yüzlerce seçim sandığının hala oy kullanılan merkezlerde bulunduğunu söyleyen Said, "Kerkük'teki seçim komisyonu merkezine getirilmeyen ve oy pusulası sayılmayan tam 306 sandık bulunuyor. Bu sandıkların içinde hangi siyasi partiye ne kadar oy gittiği de hala meçhul" diye konuştu.

Irak yeni krizlere gebe

Kürdistan Yurtseverler Birliği, Kerkük'teki seçimlerde hile yaptığı iddialarının sonrasında gerek Türkmenler gerekse de Araplar meydanlarda sürdürdükleri protestoların artarak devam etmesi ve çatışmaya dönüşmesi ihtimali ortada duruyor. Seçimlerle birlikte Kerkük'ün yeniden patlamaya hazır bir barut fıçısına dönüştüğü yorumları yapılıyor. Bu durumun tüm ülkeyi etkilemesi de muhtemel görülüyor.

Kerkük'ün statüsü, 2003 sonrasında Irak'taki en çok tartışılan gündemlerden biriydi. Bir ara IŞİD'in kontrolüne sonra da Peşmerge'nin denetimine giren Kerkük, Ekim 2017'den bu yana Bağdat'ın kontrolünde bulunuyor.

İsrail ile ticaret katlanarak büyüyor

Ticarete gelince Filistin unutuluyor

Erdoğan İsrail'in Filistin'deki saldırganlığını iç siyasette kullanmayı sürdürse de iki ülke arasındaki ekonomik ilişkiler AKP iktidarında sürekli olarak gelişmeyi sürdürüyor. Son olarak İsrail tarım ürünleri ithalini durdursa da Türkiye'nin İsrail'e petrol sevkiyatını gizli gizli sürdürdüğü ortaya çıktı

İsrail'in Filistin'deki işgali tarihin en kanlı dönemlerinden birinden geçerken Türkiye'de Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve AKP İsrail ile ilişkileri seçim malzemesi yapmayı sürdürüyor.

Geçtiğimiz hafta yaşanan büyük katliamın ardından açıklamalarda bulunan Erdoğan, İsrail için "Türkiye olarak orasıyla olan münasebetlerimizi, özellikle ekonomik, ticari ilişkilerimizi masaya yatıracağız. Önümüzde malum seçim var, seçimin ardından bizler de bu istikamette adımlarımızı atacağız" dedi. Erdoğan, İslam İşbirliği Teşkilatı'nın tavsiye niteliğinde aldığı boykot kararını öne çıkartırken bu tavsiye kararına uyulmasını temenni ettiğini açıkladı.

Ticaret hacmi AKP'li yıllarda 2,5 katına çıktı

Türkiye'nin İsrail'e ihracatı 2004'de 1 milyar 315 milyon dolarken, düzenli biçimde artarak Mavi Marmara olayının yaşandığı 2010 yılında 2 milyar 80 milyon dolara, bir sonraki yıl 2 milyar 390 milyon dolara, son olarak 2017 yılında da 3 milyar 409 milyon dolara kadar yükseldi. İsrail'den ithalat ise 2004'deki 714 milyon dolar seviyesinden 2011'de 2 milyar 57 milyon dolara çıktı. İthalat artarak 2014'de 2 milyar 880 milyon dolara kadar yükseldikten sonra azalmaya başladı ve 2017'de 1,5 milyar dolar olarak gerçekleşti. Türkiye-İsrail ticaret hacmi ise 2004'de 2 milyar doların biraz üstüneyken, 2017'de 5 milyar dolara yaklaştı.

Türkiye İsrail'e ağırlıklı olarak binek otomobilleri, demir çelik ürünleri, izole edilmiş kablo ve tel, plastik eşyalar, konfeksiyon ürünleri, beyaz eşya, seramik ürünleri ve çimento ihrac ederken, petrol yağları, propilen polimerler, siklik hidrokarbonlar, elektrik enerjisi üretim grupları ve etilen polimerler ithal ediyor.

Mavi Marmara krizi ticareti etkilemedi

İki ülke arasındaki dış ticaret rakamları tek başlarına bile 31 Mayıs 2010 tarihinde Gazze'ye insani yardım taşıyan Mavi Marmara gemisine İsrail ordusunca yapılan saldırıda 10 kişinin öldürülmesinden 15 ay sonra İsrail'le diplomatik ilişkilerini askıya alınmasının iki ülke arasındaki ekonomik ilişkileri etkilemediğinin en açık kanıtı.

Zaten Mavi Marmara katliamı nedeniyle yaşanan diplomatik kriz de, 27 Haziran 2016'da Başbakan Binali Yıldırım, İsrail'le bir anlaşma imzalanması konusunda mutabakata varıldığını duyurmasıyla sona ermişti. Anlaşma çerçevesinde, İsrail tarafından Mavi Marmara olayına ilişkin 20 milyon dolar tazminat ödeneceği, Filistin'e uygulanan ambargonun sona ereceği, Aştod Limanı'na 10 bin tonun üzerinde insani yardım götürüleceği ve TOKİ'nin Gazze'de konut projesi yapacağı duyurulmuştu.

TSK modernizasyonu da şirketler de İsrail'e

İsrail Türkiye'nin savunma sanayi

alanında önemli ortaklarından biri durumunda. Savunma sanayi göz önüne alındığında iki ülke arasındaki ticaret dengesi İsrail lehine gelişti. Türkiye İsrail'den yüksek teknoloji gerektiren savunma sanayi ürünleri, İsrail ise daha çok askeri bot, üniforma benzeri malzemeler alıyor. TSK bünyesindeki F-4 uçaklarının ve M-60 tanklarının modernizasyonu çalışmaları İsraili şirketlere verilmişti.

Öte yandan, son dönemde İsraili firmalar Türkiye'de önemli yatırımlar da yapıyor. Bunlar arasında Ofer Grubu'nun Tüpraş hisselerini satın alması ve iptal edilen Galataport ihalesi sayılabilir.

İsrail'in en büyük bankası olan Hapoalim Bank, BankPozitif'in yüzde 57,5 oranında hissesini devralarak Türk bankacılık sektörüne yatırım yapıp, bu çerçevede BankPozitif'in kontrol hisseleri için C Faktoring'e 100 milyon dolar ödedi.

AKP döneminde İsraili Karmel Halıları Atlas Halı şirketinin çoğunluk hisselerini alırken

Gebze Organize Sanayi Bölgesi Teknoparkı'nda 48 adet yazılım ve ARGE firması İsrail ortaklığıyla faaliyete başladı.

İsrail Türkiye'den tarım ürünleri ithalatını durdurdu

İsrail Tarım Bakanı Uri Ariel, Türkiye'den tarım ürünleri ithalatını dondurduğunu açıkladı. Kararını Twitter'dan

duyuran Ariel, "İki yüzlü bir şekilde İsrail'e ahlak dersi vermeye çalışan bir ülkeye destek olmayacağız" dedi.

İsrail Başbakanı Benyamin Netanyahu da akşam saatlerinde sosyal medya hesabından yaptığı İngilizce ve İbraniye yazdığı ilk mesajında "Erdoğan Hamas'ın en büyük destekçilerinden biri bu yüzden terörizm ve katliamın ne olduğunu iyi bildiğine şüphe yok" demişti.

Karara karşı AKP'li Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Ahmet Eşref Fakıbaba, Türkiye'nin tarımsal ihracatında İsrail'in payı sadece yüzde 1,6 olduğunu söyleyerek yanıt vermişti.

Ceyhan'dan İsrail'e petrol sevkiyatı

TankerTrackers sitesinin paylaşımlarına göre Yenikapı'da cuma günü düzenlenen Kudüs mitinginden 1 gün sonra, ABD'nin büyükelçiliğini Kudüs'e taşıması, Gazze'deki saldırılar ve ölümler sonrası ilişkilerin bir kez daha bozulduğu İsrail'e petrol sevk edildi.

Cumhuriyet gazetesinin aktardığına göre TankerTrackers sitesinin yaptığı son paylaşımlar, Yenikapı'da cuma günü düzenlenen ve İsrail'in Gazze'deki saldırılarını protesto etmeyi amaçlayan 'Zulme Lanet Kudüs'e Destek' mitingden 1 gün sonra, İsrail'e Ceyhan'dan 1 milyon varil petrol sevk edildiğini gösterdi.

Rotası Port Said olarak görünen tankerler son anda Aşkelon limanına yöneldi.

Pieter Bruegel'in "Körlerin Kör Kılavuzu" adlı tablosu ve 24 Haziran seçimleri

■ Cengiz Kılçer

Pieter Bruegel (1525-1569), zamanının sıradan insanların gündelik yaşamlarıyla ilgili birçok gerçekçi resim yapan ünlü 16. yüzyıl ressamıdır. Resimlerinde kullandığı gerçekçilik derecesi, 16. yüzyılın ikinci yarısındaki hayat hakkında çok fazla bilgi verir niteliktedir. Resimlerinde sadece insan yüzlerini detaylandırmakla kalmayıp, zihinsel durumlarını yansıtmaya söz konusu olduğunda da özeldir. Pieter Bruegel sadece bir ressam değildir. Her şeyden önce bir oyma baskıcıdır. Tasarımları diğer sanatçıların oyma baskılarında da yaşam bulmuştur. Antwerp'te büyümekte olan baskı endüstrisi içinde çalışmıştır. Antwerp, daha on altıncı yüzyılda büyük bir metropol olmuştur. Bruegel'in resimlerinin çoğu, Habsburg Dükleri ve kralları tarafından takdir edildiği için korunmuştur. II. Philip, II. Rudolph ve Arşidük Leopold-Wilhelm, onun kırsal-köy peyzajlarını sevmişlerdir. Resimlerinin en büyük koleksiyonu, Viyana Kunsthistorisches Müzesi'nde muhafaza edilmiştir.

Pieter Bruegel, "Körlerin Kör Kılavuzu", "Körlerin Yürüyüşü" gibi farklı isimlerle de anılan ve en iyi eserleri arasında yer alan şaheseri ölümünden bir yıl önce tamamlamıştır. Bruegel'in resminin adının kaynağı, Yeni Ahit'te geçen, İsa'nın, manevi körlüğü fiziksel körlüğe benzettiği ve insanların dine karşı içsel körlüğünden bahsettiği "Bırakın onları; onlar körlerin kör kılavuzlarıdır. Eğer kör köre kılavuzluk ederse, ikisi de çukura düşer." cümlesidir.

Bu tabloda bir grup kör insan, -belki de dilenciler- temsil edilir. Tablodaki altı kör adamın, her biri önündekinin omuzunu veya bastonunu tutarak bir sıra halinde birbirlerine tutunarak yürümeye çalıştığını görürüz. Sahnede acıklı, dokunaklı bir şeyler vardır. Öndeki kılavuz, dereye sırt üstü düşmüş bir kaplumbağa gibi ters dönmüş çaresizce yatmaktadır. İkinci kör, bir boşluk içindedir ve ağlamaktadır, şapkası önünde uçar, tökezleyerek kılavuzun üzerine kapaklanmak üzeredir.

Üçüncüsü garip bir şeylerin olduğunu hissetmektedir, bu yüzden tehlikeyi koklamak istiyormuşçasına kafasını havaya kaldırmıştır.

Dördüncü başını kaldırmış, ağzını açmış, neler olduğuna dair bir şeyler duymak ya da yakalamak istemektedir. Ancak ne olup bittiğini bilememektedir.

Beşinci sıradakinin boynundaki haç net olarak görülse de başındaki şapka yüzünün ifadesini yarı yarıya gizlemektedir. Yine de tehlikeyi hissetmiş gibi görünmektedir ve yüzünde korkuyla ilgili ilk belirti görülmektedir. Sadece sonuncusu mutlu, masum ve kendinden eminmiş gibidir ve belki halen tehlikenin farkında değildir. Yüzlerdeki ifadeler, güvenden şaşkınlığa ve şoka kadar değişir. Arka plandaki kilise ise belki de bu körlüğün farkında olmaksızın, onu umursamaksızın uzaktadır.

Bu sahne İncil'deki (Matta 15:14) sadece bir kıssanın/meselin temsilidir. Bruegel'in resmi bir aksiyon harikasıdır, sanatçı birkaç figürle düşmenin çeşitli aşamalarını göstermeyi başarır. Her kör adam, düşme ve yürümenin başka bir durumundadır. Resme baktığımızda bu altı insanın ileriye dönük hareketlerinin ve düşüşlerinin durdurulamaz olduğunu biliriz. Bir sonraki aşamada ise ne olacağını tamamen farkındayızdır. Resim, izleyiciyi şekilleri ve renkleri ile çarpar.

Bruegel köylüleri ve dilencileri resmeder. Zayıfları, güçsüzleri, fakirleri... Çevresinde gördüğü yaşamın özüne çok yaklaşmıştır. Onun resimleri ahlaki mesajlarla doludur. Hiçbir gruba dâhil olmaması, hiçbir geleneği izlememiştir. Onun

figürleri ufak tefek, bodur, tombuldur, gülüp dans ederler; Michelangelo'nun çıplak heykellerindeki heybetli görüntüden çok uzaktırlar. Örneğin bir Michelangelo heykeline aşağıdan yukarı doğru bakılması gerekir; oysa Bruegel'in insan figürlerine çoğunlukla üstten bakılır ve nadiren çıplaktırlar. "Körlerin Yürüyüşü"nde izleyici yüksek bir pozisyonda olmasa bile figürlerle aynı seviyededir.

Sakat olan insanlar, dilenciler, ezilmişler, hastalar... Bruegel bunların resmini yapmıştır. Resimleri çizdiği insanlar tarafından görülememiştir çünkü Krallar ve İmparatorlar tarafından özel koleksiyonları için satın alınmışlardır. Böylece, İsa'nın mesajı Habsburglar'ın görkemli saraylarına da ulaşmıştır. Ancak, Habsburglar'ın resimlerdeki büyük ahlaki dersleri görüp görmedikleri şüphelidir.

Bugün karşı karşıya olduğumuz "tabloya" bağlamak için sözü biraz uzattık. Malum, 24 Haziran'da seçimler yapılacaktır.

Sosyalist ve komünist partilerin hiçbirinin seçimlere sokulmadığı, sosyalist ve devrimci hareketin bir bütün olarak bağımsız bir güç oluşturamadığı, sosyalist bir çıkışın -örgütsel ya da teknik- sağlanamadığı ve büyük oranda düzen

"solunun" şemsiyesi altına girilen tabloyu görememek Pieter Bruegel'in "Körlerin Kör Kılavuzu", "Körlerin Yürüyüşü" resmini hatırlattı da o yüzden...

Temmuz 2016'da toplumsal araştırmalar şirketi KONDA'nın sahibi Tarhan Erdem, Türkiye'deki seçimlerde artık oy kullanmayacağını açıklamış; "Bunlar meşru seçim değildir, bugünkü fiili durum ve yürütülen anlayış sürdüğünce yapılacak hiçbir seçim de, 'eşit seçim' olmayacaktır. Yurttaş olarak hiçbir şey değişmeden 'seçim sonucu' olarak açıklanacak gayri meşru ilanları tanımaya çağımı açıkça beyan ediyorum. Seçim denilecek oyunda ne oy veririm, ne de sonuçlarına saygı gösteririm" ifadelerini kullanmıştı.

Burjuva siyasetinin nabzını içeriden ölçen "işin erbabının" sarf ettiği sözler bile şuna işaret etmiyor mu? Gidilen yol belli ve en öndeki kör adam hendeğe çoktan düşmüş. Peki, bu kör yürüyüş, kör kılavuzu birbirlerine tutunarak takip eden diğerlerini hendeğe sürüklemiyor mu? Bir kör kılavuz ve onu takip eden beş kör... Belki artık görmeyi öğrenmenin, gerçekle yüzleşmenin zamanıdır. Belki artık 16. Yüzyılın bugün bile geçerli olan tasvirini tersine çevirmenin zamanıdır.

Liseleri sermayeye peşkeş çekilemez

“İktidar her dönem kendi politikalarının beslenmesi ve sermayeden daha fazla destek alınabilmesi için meslek liselerini yaygınlaştırmıştır. 64. Hükümet Programı’nda şekillenen meslek liselerinin kaderi pilot il olarak atanan Gaziantep’te uygulanmaya başlayacaktır.

64. Hükümet Programı’nda yer alan “Meslek liselerinde özel kesimin katkısını artıracğız. Kamu-özel kesim iş birliği ile meslek liselerini ve meslek yüksekokullarını yeniden yapılandıracağız. Mesleki ve teknik lise mezunlarının istihdamını özendireceğiz.” ifadesiyle bugün meslek liselerinin, sermaye sınıfına devri için ilk adım atılmıştır.

Gaziantep’te uygulanacak olan proje, meslek lisesi öğrencilerini sanayiye kazandırmak

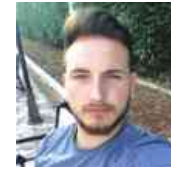
için uygulanmaya başlayan bir projedir. Projenin amacı ilk yılda öğrencilerin firma bünyesinde özel bir eğitim programına dahil edilmesiyle, sadece firmaya çalışan bir birey haline getirmek ve çalışma ortamına alıştırmaktır.

Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürü Osman Nuri Gülay, sanayicilerin ihtiyaç duydukları teknik personeli, kendi kuracakları okullarda yetiştirebileceğini belirtmiştir. Nuri Gülay, iki yıldır üzerinde çalıştıkları projeyi ilgili bakanlara ilettiğini dile getirmektedir. Bu proje ile, sanayiciyi ve meslek lisesi öğrencilerini bir araya getirerek, her iki tarafın “ihtiyaçlarını karşılamaya” çalıştıklarına değinirken, projeye katılan sektör temsilcilerine teşvik bedeli verileceğini

de belirtmektedir.

Konuyla ilgili işletmecilerden talep olduğu belirtilirken, Bakanlar Kurulu konu ilgili bütçe belirlemeye çalışmaktadır. Bu açılan özel meslek liseleri fabrika bahçelerinde olacak ve eğitimcilerini işverenler kendileri belirleyecekler.

Böylesi bir tabloda, emekçi çocuklarının, dönüşüm politikalarıyla yönlendirildiği meslek liselerinde, emek sömürüsü artmaktadır. Bu sömürü düzeninde verilen eğitimin kalitesiz olması, gelecek sıkıntısı yaşanması en temel anlamda emek-sermaye mücadelesinin doğrudan etkilediği bir tabloyu ortaya çıkartmaktadır. Meslek lisesi öğrencileri, emeğin sesini yükselterek, üretimden gelen güçlerini örgütlü hale dönüştürmek zorundadır.” denildi.

Fırat Çağdaş Ay

Böyle gelmiş böyle gitmez!

Korint kralı Sisyphos mitolojide bir yere sahiptir. Bu yer aslında içinde olduğu döngüdür Mitolojiye göre hiç bitmeyecek bir cezaya çarptırılır. Ölüler Ülkesi tanrıları onu bir dağın tepesine sonsuza dek büyük bir kayayı yuvarlamaya mahkûm ederler; hedefe her yaklaşımda taş yine aşağıya düşer.

Kısa bir giriş yaptıktan sonra bu mitin bugünkü durumda nereye bağlandığına bakalım. Memleket yine bir seçime gidiyor ve şu 16 yıllık süreçte seçim-umutsuzluk-apolitizm-seçim döngüsüne baştan başlıyoruz. Her seçim süreci olduğu gibi burjuva siyasetinin aktörleri, medyası emekçilerin çıkarları ve yıkımın sonuçlarını bir yana bırakıp matematik hesaplarına girişmiş durumda. Tabi ki milletvekili sırasını beğenmeyenler veya listeye giremeyenler artık memleket umurlarında olmadığı için bu hesabı da yapmaz durumda! Düzenin çarkında yer bulanlar ise sağdan olsun “sol”dan olsun, “bu sefer götürüyoruz, oyları bölmeyin” çözümsüzlüğüne su taşımaya devam ediyor.

Gençliğe ve emekçilere Korint kralına verilen ceza gibi bir ceza verilmiş, nasıl o taşı tepeye götürüyorsa emekçiler de sandığa gidip ama her seferinde aynı sonucu alma siyasetine mahkûm edilmiş. Buradan AKP gitmez sonucu çıkmasın çünkü emekçiler bu siyasete sadece AKP’nin yağma iktidarında ikna edilmedi, faşizm gelecek denilerek düzene “yetmez ama evet” verilen dönemler de yaşadı bu ülkede. Yani AKP’de her burjuva iktidarı gibi bu düzen devam ederken gidebilir ama yerine sermaye sınıfı başka bir yağma iktidarı koymadan götürülmeyeceği açık. Son kertede aynı sonuçtan kastımız yarın önümüze gelecek pusulada kaçacak olan düzenin devamıdır.

Gezi ‘de sokağa çıkan milyonlarca genci sandık başlarına bekçi yaptıkları günden bu

yana 2. Cumhuriyet’in siyasetini kabul etmiş düzen muhalefeti ve dinsel referanslarla yöneltilen bir siyaset var. Son seçimde tavan yapan bu anlayış, dinci-faşist cephenin yerine başka bir dinci-faşist cephe öne sürme siyasetçisizliğine kadar düşürmüş durumda düzen partilerini.

Peki, AKP bir patron iktidarı olarak emekçilere saldırırken gençliğe çiçek mi uzatmıştır ki yerine başka bir AKP karikatürü getirerek gençlik önündeki geleceksizliğe çözüm bulacak . Bu sermaye düzeni alabildiğine emekçi çocuklarının okullarını piyasalaştırmış, ortaokula kadar gericiği sokmuş, vakıf adında emekçi çocuklarını cemaatlara teslim etmiş, 171 ilçede sadece İmam Hatiplere mecbur bırakmış dahası ve dahası...

Son olarak üniversitelere yönelik saldırının son hamlesi 14 üniversitenin piyasacılık ve gericileştirme uğruna bölünmesine neden oldu. Emekçi çocuklarına ve emekçilere yapılan bu saldırının tahlilini iyi yapmak durumundayız.

Peki AKP’den şikayet edenlerin AKP’nin getirdiği düzenin özellikleri arasında olan dinselleşme, piyasalaşma ve emperyalist-kapitalist sisteme tam uyumluluğa itiraz etmek durumunda değil mi? Bunlara karşı koy(a)mayan düzen muhalefeti bizi bu tablodan kurtaracak mı?

Nereye kadar bu bitmeyen cezayı çekeceğiz ve her seferinde aynı sonuçla karşılaşacağız? Yapılması gereken cezayı çekmek değil bu müebbedi reddetmek ve bağımsız bir sosyalist hatta güç vermektir. Aksi takdirde gençlik içinde liberallerin, AKP kurucularının, gericilerin ve piyasacıların olduğu bir çözümsüzlüğe meze olmaksızın kurtulamaz. Böyle gelmiş böyle gider demeyeceğiz, karşımızda bir yağma iktidarı varsa Yağma Yok Sosyalizm diyenler de var!

Sosyalist Cumhuriyet

HAFTALIK GAZETE

Abonelik için abone@sosyalistcumhuriyet.com adresine iletişim bilgilerinizi mail atabilir yada 0 532 612 1975 numaralı telefondan bize ulaşabilirsiniz

12 Aylık Abonelik
100 TL / 52 Hafta

* Ödemelerinizi nakit, havale/eft yoluyla yapabilirsiniz.

Türkiye Komünist Hareketi yoluna büyüyerek devam ediyor

Kısa bir sürede Türkiye'nin dört bir yanında çalışmalarını büyüterek devam ettiren TKH, önümüzdeki günlerde İstanbul Bakırköy, Konya ve İzmir'de parti bürosunu açacak. 24 Kasım korsan seçimlerine doğru giderken, komünistler eşitlik, özgürlük bayrağını yükseltiyor. TKH, halkın seçeneksiz olmadığını, aydınlanma, bağımsızlık ve kamuculuk için mücadeleye edilmesinin önemini bir kez daha gösteriyor.

3 Haziran
Pazar 17:00

Mahmut Esat Bozkurt Cad.
No: 2/8 (Kıbrıs Şehitler Cad-
desi, Halkbank üstü 5. kat)
İzmir

3 Haziran
Pazar 15:00

Cevizlik Mahallesi Haram
Sokak No:2 Kat:2 - **Bakırköy**

3 Haziran
Pazar 14:00

Sahibata Mahallesi Fevzi
Çakmak Sokak No: 2 A İç
Kapı: 4
Meram / Konya